

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, KEDD 1925 augusztus 25.

226. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délután
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. .: Szerkesztőség 5-10.

Előfizetési ár negyedévre 135 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

Az erkölcsi támogatás

Megérdemli a méltányoló értelmezést az a beszéd, amivel vasárnap délután a kereskedelmi miniszter a szuboticei kiállítást megnyitotta.

A miniszter szerint a vajdasági ipari és mezőgazdasági termelők ne számítsanak állami támogatásra, az állam csak erkölcsi támogatást adhat, mert magukban is erősek, hatalmasak s teljesítő-képességükről csak az őszinte elismerés hangján lehet megemlékezni.

A vajdasági termelők valóban nem azért vettek részt a suboticei kiállításon, hogy sebeiket mutogassák. A kiállításra összehordott gyönyörű anyag inkább bizonyíték és dokumentum azokhoz a titakozásokhoz, kérelmekhez és memorandumokhoz, amelyekkel a Vajdaság nemzetiségi különbségekkel meg nem osztott népe a pénzügyi és gazdasági kormánypolitika vajdasági kurzusának megváltoztatásáért harcol. A Vajdaság termelői nem anyagi támogatást kérnek a kormányhatalomtól, hanem csak azt, hogy ne akadályozzák a teremtő munkában. Mi lehet annak az *erkölcsi támogatásnak* tartalma, amit a miniszter kilátásba helyez? Ha a kormányzat elismeri szóval a vajdasági ipari és mezőgazdasági kulturának gyönyörű eredményeit, akkor még erkölcsi támogatásban nem részesítette. Cselekedetekben, intézkedésekben, a jogi helyzet szabályozásában s a tényleges állapotok megteremtésében kell megnyilatkozni annak az erkölcsi támogatásnak, melynek anyagi előnyeit ne élvezhesse senki, de élvezze az a termelő osztály, mely hozzáértéséről, szakértelméről, nyugalmaról és áldozatkészségéről megcáfolatlan bizonyítékot nyújtott ezzel a kiállítással. A vajdasági termelők talán több támogatásra formálhatnának igényt. Így talán arról is szó lehetne, hogy a közszállításokra adott ajánlatok elbírálásánál a vajdasági termelők ne szenvedjenek hátrányt. Talán arról is lehetne beszélni, hogy állami megrendelésekkel támogatni kellene az erre rászorult s a támogatást föltétlenül megérdemlő üzemeket is. A vajdasági termelők azonban, azt hisszük, megelégedhetnek az erkölcsi támogatással is, ha nemcsak a szavaknak, hanem a tényeknek támogatását is jelentené a segítségek megígért módja.

Szubotica a Vajdaság központja, a gazdasági élet vérkeringését nem szabad megakadályozni — hirdeti bölcsen, megcáfolatlanul a miniszteri megnyitó. De — az adótörvények, melyek a vajdasági adózótól több szolgáltatást követelnek, mint ugyanazon ke-

reseti és vagyoni viszonyok közt élő zagrebi, beogradi és spliti adózótól, nem erőszakosan zavarják-e meg a vajdasági gazdasági élet vérkeringését. A Vajdaságban minden hónapban sok millió dinárral több adót vetnek ki és hajtanak be, mint amennyit a törvényhozás megszavazott. Ez az állapot vajjon nem alkalmas-e a gazdasági élet vérkeringésének eltorlaszolására. Ha nem változtatnak a hivatalos gazdasági politika irányán és tendenciáján, akkor ez a vérkeringés az *arteriosclerosis* súlyos kórtüneteit fogja mutatni rövid időn belül. S akkor a második szuboticei kiállításon a vajdasági termelők majd azt mutathatják be, hogy milyen virágzó volt 1925-ben a gazdasági kultúra s hova satnyult el azért, mert nem hallgatták meg a kéréseket, nem orvosolták a panaszokat s mert a Vajdaságot

csak a közszolgáltatások fizetési helyének tekintették.

A teherbíró képességnek is van határa. Ez a kiállítás még meg tudta úgy mutatni a vajdasági ipari és mezőgazdasági termelés teljesítő-képességét s fejlődési lehetőségét, mintha semmi akadálya az itt folyó munkának nem lenne. Ez azonban már csak az utolsó erők megfeszítésével s az utolsó áldozatok hozatalával történhetett meg. Most már legvégső ideje érkezett el annak, hogy fogatba menjen a kereskedelmi miniszter által kilátásba helyezett támogatás. Ha a kormányzat részt akar venni ebben a gyümölcsöző, értékeket teremtő munkában, ha azt akarja, hogy ne muljon el gyümölcstelenül ez a virágzó kultúra, akkor ne holnap, *már ma* nyújtsa a gátakat ledöntő, akadályokat eltávolító erkölcsi támogatást.

Zavarok Radics krskói beszéde körül

Hivatalos körökben kifogásolják olaszellenes és irredenta-izű kijelentéseit

Beogradból jelentik: A politikai élet Beogradban még a hétfői napon nem élénkült meg, tekintettel arra, hogy a kormány tagjainak nagy része még nem tért vissza és így minisztertanácsot sem tartottak. Lassanként Beogradba érkeznek az új politikai államtitkárok is, akik közül hétfőn *Radics Vlada* agrárreformügyi államtitkár már át is vette hivatalát. A politikai köröket élénken foglalkoztatja ismét *Radics István*nek a krskói Gubec Máté-ünnepen tartott beszéde, különösen azért, mert most volt *Radics*nak először alkalma ahhoz, hogy Szlovénia területén fejtsen ki agitációt a klerikális párt ellen. *Radics* krskói beszédeiben nem fukarkodott az ócsároló kifejezésekkel, különösen a papság ellen és úgy látszik, hogy egész szlovéniai akciójának *antiklerikális jellegét akar adni*.

Ellenzéki körökben *Radics*nak az egyes ellenzéki pártok ellen való fellépését nem tartják a legszerencsésebb politikának *Radics István* és pártja számára. Szerintük a horvát parasztpárt helyzetét a kormányban semmivel sem könnyíti meg, ha az ellenzékkel a legélesebb harcot idézi fel és sokkal előnyösebb volna számára, ha igyekeznék eddigi szövetségeseivel továbbra is fentartani a jó viszonyt, mert adott esetben ezt a barátságot még jól felhasználhatná a radikálisokkal szemben. *Radics*ék azonban, úgy látszik, teljesen másként itélik meg a politikai helyzetet és tarthatatlannak látják az ellenzék mostani

csoportosulását is. Amint *Radics István* magatartásából látható, a horvát parasztpárton meg vannak győződve a radikálisokkal való megegyezés által teremtett új politikai helyzet szilárdságáról és ezt a szövetséget olyan erősnek tekintik, hogy nem tartják szükségesnek az ellenzék érzékenységeivel számolni.

A közvéleményt rendkívül érdeklő a demokrata párt álláspontja azokkal a támadásokkal szemben, amelyekkel *Radics István* legutóbbi beszédeiben a demokratákat, volt szövetségeseit illette. A demokrata párt azonban *egyszerűen nem reagál Radics nyilatkozataira*. A párt vezére, *Davidovics Ljuba* azok előtt az újságírók előtt, akik nyilatkozatot kértek tőle erre vonatkozólag, kijelentette, hogy *Radics Istvánról és beszédeiről nincs semmi mondandóvalója*. A demokraták hallgatása annak a jele, hogy nem akarnak *Radics* provokálásának felülni és nem akarják megengedni annak a helyzetnek bekövetkezését, hogy politikájukat — akár negatív formában — kívülről szabják meg.

A krskói beszéd nagy megütökést keltett — más szempontból — hivatalos körökben is, mert semmiképpen sem tartják kívánatosnak éppen most, a genfi konferencia küszöbén, Olaszország érzékenységének provokálását olyan kijelentésekkel, amiket *Radics* tett. Attól tartanak, hogy a horvát parasztpárt elnökének olaszellenes és erősen irredenta-izű kijelentései kedvezőtlen hatást fognak Olaszországban kel-

teni az SHS. királyság ellen.

Tanácskozások a külügyminiszteriumban

Nincsićs külügyminiszter hétfőn délelőtt tíz órakor fogadta *Dandurand* Raoul kanadai szenátort, Kanada népszövetségi delegációjának elnökét és *Drisi* Jean montreáli egyetemi tanárt, a kanadai delegáció technikai szakértőjét. *Dandurand* szenátor ugyanis a legkomolyabb jelöltje a szeptemberi népszövetségi közgyűlés elnöki tisztségének és így a népszövetség ülésének programjáról *Nincsićs* több mint egy óra hosszat tanácskozott vele. A két kanadai delegált, akik egész Közép-Európát beutazták, Beogradból Budapestre mennek és onnan folytatják utjukat Genfbe.

Ugyancsak látogatást tett a külügyminiszteriumban *Hofinger* beogradi osztrák követ is, aki hétfőn érkezett vissza többhetes szlovéniai üdüléséről. Az osztrák követ ez alkalommal megsürgette *Markovics Jovan* külügyminiszter-helyettesnél a gráci vagongyár százmillió dináros követelésének kifizetését. Ennek a vagon- és mozdonyjavításokért járó összegnek a kifizetését a minisztertanács már megszavazta, azonban az összeg kiutalása eddig mégis elmaradt.

A pénzügyi bizottság készül az új költségvetés tárgyalására

Radonics Jovan dr. szuboticei képviselő, a pénzügyi bizottság elnöke hétfőn visszaérkezett Beogradba, ahol bevárja a pénzügyminiszter visszaérkezését, akivel az új költségvetés előkészületeiről fog tárgyalni. *Radonics* képviselőnek ugyanis tudnia kell, hogy a kormány mikor fogja az új költségvetést elfogadni, mert ezután azonnal össze fogja hívni a pénzügyi bizottságot. *Radonics* dr. egyébként néhány nap múlva Bécsbe utazik, ahol a császári levéltárban végez kutatásokat.

Török ügyvivő Beogradban

A külügyminiszter hétfőn délelőtt fogadta a török köztársaság most kinevezett beogradi ügyvivőjét, *Hikmed* beyt, aki átnyújtotta megbízólevelét. A török kormánynak ez a lépése azért érdekes, mert az S. H. S. királyság tulajdonképpen *hadiállapotban van még Törökországgal*, minthogy a jugoszláv kormány még nem írta alá st.-germaini békeszerződést. Ez a formális hadiállapot azonban természetesen nem akadályozza az új török ügyvivő akkreditálásának, annál kevésbé, mert a jugoszláv kormánynak már három év óta van diplomáciai képvisellete és főkonzulátusa *Konstantinápolyban*.

Hikmed bey akkreditálása után ismét helyre fog állni a normális diplomáciai viszony az S. H. S. királyság és a török köztársaság

között. Ezt eddig az akadályozta, hogy a korábbi tárgyalások folyamán Törökország azt kívánta, hogy egyidejűleg mindjárt más függő kérdéseket is rendezzenek. A beogradi kormánynak az volt az álláspontja, hogy előbb kell a normális diplomáciai viszonyt helyreállítani és a függő kérdések ezután a szokásos diplomáciai úton rendeztesenek. Azt remélik, hogy Hikmed bey, aki a török külügyminisztérium politikai osztályának volt korábban főnöke, abban az irányban fog dolgozni kormányánál, hogy a rendes diplomáciai viszony helyreállítása minél előbb megtörténjen.

A görög külügyminiszter állítólagos akciója a Balkán békéjének biztosítására

A *Vecserni Vreme* értesítése szerint Keamer beogradi angol követ hétfőn felkereste Nincsić külügyminisztert, akinél érdeklődött aziránt, hogy mi a kormány álláspontja a Renti görög külügyminiszter által kezdeményezett akcióval szemben. Renti külügyminiszter terve, hogy a Balkán-államok kössenek egyezményt a Balkán békéjének biztosítása érdekében és kötelező Balkán-békebírósdókat létesítsenek. Nincsić hír szerint azt válaszolta az angol követnek, hogy nincs kijátás rá, hogy a kormány magáéval tegye Renti tervét, mert a kormánynak az a véleménye, hogy a Balkán békéje nélkül is biztosítva van és így nincs szükség az egyezményre.

Az esti órákban a külügyminisztérium a leghatározottabban megcáfolta a *Vecserni Vreme* értesülését. A cáfolat szerint a görög külügyminiszter nem tett semmiféle ilyen előterjesztést, még kevésbé érdeklődött az angol követ az ügy iránt.

A demokratapárt akciója

Davidovics Liuba, a demokratapárt elnöke Jolies Riszta képviselő társaságában a legközelebbi napokban Montenegróba utazik párttagtáció végett. Davidovics ezalkalommal bejárja az összes montenegrói választókerületeket. Ez az út csak kezdete a demokratapárt nagyobb agitációjának, amit az egész országban teljes erővel meg akarnak indítani. Davidovics montenegrói kijátásai azonban csekélyek, mert a montenegrói lakosság meg van elégedve a szerb-horvát megegyezéssel.

A postaügyi miniszter inspekción körutja

Superina Benjamin posta- és táviratügyi miniszter hétfőn Ljubljánába utazott, ahol felülvizsgálja az ottani posta- és táviratigazgatóság működését. Ljubljánából Superina miniszter Bledbe utazik, ahol a király elé terjeszt ukázokat aláírásra. Bledből Splitbe utazik a postaügyi miniszter, majd szombaton Sarajevóba folytatja inspekción körutját.

Községi választások Horvátországban

Zágreb megyében augusztus harmincadikán tartják meg a községi választásokat. A zágrebi lapok szerint ezek a választások lesznek a Radics-párt első erőpróbái a megváltozott politikai helyzet után.

A horvát pártok gyűlései

Zágrebből jelentik: A Radics-párt klubja augusztus 27-én plenáris ülést tart, hogy a párt jövőbeni működéséről tanácskozásokat folytasson. Ugyanezen a napon tartanak ülést a Zajednica, valamint a disszidens Radics-párti képviselők is. A Zajednica előreláthatólag ezen az ülésén fogja kimondani feloszlását és a disszidensekkel új pártot alakít *Horvát Köztársasági Paraszt-párt* néven. Az új alakulástól azonban néhány disszidens képviselő,

igv dr. Bucs István, Trajanovics Iván és Dosen Mirko távöltartják magukat.

Hír szerint Lovrekovics és több képviselőtársa, akik még a választások idején jobbra kanvarodtak és emiatt kizárták őket a parasztpártból, most ismét közöledést ke-

restek Radicsékkal, hogy visszavegyék őket a pártba. A Radics-párt, noha a legutóbb történt politikai események igazolják Lovrekovicsék politikáját, tekintettel a pártfegyelemre, visszautasította Lovrekovicsék kérését és az újra való felvételét megtagadta.

Száraz-törvény Jugoszláviában

Törvényjavaslat a szeszfogyasztás korlátozásáról — Alkohol-tilalom szombat estétől hétfő reggelig — A bánati vendéglősök egyesülete tiltakozik a javaslat ellen

Becskekről jelentik: A bánati vendéglősök egyesülete a Koronaszállóban rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek tárgysorozatán a készülő új szesztermelési és szeszkimézési törvény szerepel.

A vendéglősök egyesület tudomást szerzett arról, hogy a szesztermelés és szeszkimézés szabályozására készülő törvényjavaslatnak egész sereg olyan rendelkezése van, amely a vendéglősök érdekeit súlyosan sérti. Legfontosabb ilyen tervbevett intézkedés az, hogy az ország területén életbe léptetik szombat estétől hétfő reggelig az alkoholtilalmat. A vendéglősök egyesület tagjai természetesen tiltakoztak a közgyűlésen az ellen, hogy az amerikai „száraz-törvényt”, ha csak részlegesen is, megvalósítsák az SHS. királyságban és határozatot fogadtak el, amely szerint felveszik a harcot a reájuk sérelmes törvényjavaslat ellen.

Munkanélküliség, nyomor, tüdővész

A Tiszavidék népét elsorvasztja az agrárreform

— Kiküldött munkatársunktól —

A Tisza-menti magyarság sérelmet, panaszai állandóan szaporodnak. Ugy látszik nincs orvoság számára. S szegény, rögzökhöz kötött emberek, akiket apáik sorsa és a maguk sorsa a szeszélyes folyam mentére sodort, hét évtől hátra várják hét év tövedéseinek jóvátételét. A meghétkülés napja késik, közben a magyarság anyagi válságba kerül, munkanélküliségben és kivándorlásban örlődik fel, sőt utabban a tuberkulózis réme terjed, hogy betetőzze a biztos pusztulását. Utunkat a Tisza mentén refrénszerűen visszatérő jalkiáltásban lehetne összeszűríteni. Ismerős hangok, bátoratlan megnyilatkozások hosszú sorozata kísér végig az egész vonalon. Alább felsoroljuk ezeket a súlyos panaszokat abban a talán nem is naiv hitben, hogy a néplőlet politikájának talán lesz egy-két szava és néhány felelős helyről elhangzó megjegyzése az ország egyik szorgalmas, józan és derék népének pusztulásához.

1.

HORGOS népe messze földön híres kiváló és utólrhetetlen paprikatermeléséről. A horgosi paprikát az élelmes reklám szegedi paprika néven hozta forgalomba. A lakosság ezen a téren specializálta magát s a paprikatermelés révén virágzó községet teremtett a kis faluból, ahol jómód, megelégedettség költözött a magyar partokra. A hatalmas Kársz-uradalom kiváló szociális érdekel gondoskodott a kisemberekről. Ezren felül volt azoknak a kisbérőknék a száma, akik parcellákban zavartalanul használhatták a földet, amely dusan fizetett a munkáért. Az agrárreform nem volt ilyen emberséges, nem hallgatta meg a község kívánságait és úgy döntött, hogy a veteményes parcellák sem kivételek. A bérők hasztalan ígértek magasabb bért, előnyösebb bérszerződést, a szokvesztrum alá helyezett uradalom új és teljhatalmu vezetőségének. Nem volt többé kegyelem. A dolgozói és megélni akaró embereket téleneségre és nyomoruságra ítelték el, behúzták orruk előtt a munkanélküliség államilag előkészített sorompóját. Ezer ember pedig, amely szám nagyvárosi viszonylatban is jelentékeny egy csapásra jutott

nyomorba. A föld, amit műveltek és vele nemzeti vagyont szaporítottak, elbitangolt tarló titokzatos temetője lett.

Az egzisztenciátető agrárreform korántsem elégedett meg ezzel az eredménnyel. Az elmúlt tavasszal 1300 telepet hoztak Horgosra. Az elhelyezés rövid úton és a jogos szempontok teljes figyelembevételével úgy történt, hogy a keresetüktől megfosztott gazdák házaiba helyezték el a telepeseket és pedig úgy, hogy a háztuladonosnak sok helyen csak egy félszert hagytak meg.

Erre természetesen itt is gőzerővel megindult a kivándorlás. Akik saját házukban egy kis lyukban heted, nyolcad, sőt kilenced magukkal meghúzódtak, nem jutott más vigasz, mint az, hogy azok a hivatalos helyek ahová orvosláért fordultak, szintén felháborodtak. Minden hivatalos személy megállapította, hogy égbekiáltó igazságtalanság történt a horgosiakkal, anélkül, hogy bárki is segített volna az állapotokon. Az inség, a munkanélküliség, de főképpen a mesterségesen és indokolatlanul földidézett tömeglakás-rendszer meghozta következményeit. Orvosi vélemények szerint az egészséges, életerős falusi lakosságot több, mint ötven százalékában tuberkulózis sorvasztja el.

2.

MARTONOS néhány nappal ezelőtt súlyos visszaélések és szabálytalanságok miatt felfüggesztett jegyzője nem maradt mögötte néhány baranyai obskurus kollégájának. Felfüggesztése előtt olyan rendszert teremtett a faluban, amelyről nemcsak a magyarok, hanem a község szerb lakosai is rettegéssel emlékeznek meg.

A koresmák revolveres csatáinak hőse gondoskodott az igazságtalanságokról. Radics Dusan felfüggesztett jegyző ellen a vizsgálatot jelenleg a szentai főszolgabíró hivatal folytatja. A vádak a jegyző ellen a következők: A főszolgabíró hazug és koholt vádakkal illetve felettes hatóságainál, a főbírói hivatalhoz hamis jelentéseket küldött be, a nála megfordult felekkel durván bánt, Czabert Ferencet, mert az vonakodott neki 10.000 dinárt kölcsönadni, súlyosan összevert, Sztrilics Béla képviselőjéről

egy társaság előtt sértőleg nyilatkozott és kijelentette, hogy majd ő gondoskodik róla, hogy a képviselői mandátumától megfossszák. Ha egy jegyző a főszolgabírójáról s a kerület befolyásos képviselőjéről így nyilatkozik, könnyen el lehet képzelni, milyen bánásmódban részesült részéről a község védtelen lakossága. Mióta a martonosi jegyzőt felfüggesztették, azóta egyik áldozata, Hoos Ernő nyugalmazott erdőfőtanácsos, akinek kiutasítása érdekében a jegyző erőszakkal és fenyegetésekkel gyűjtött aláírásokat, annyi elégtételekaptott, hogy kiutasítását visszavonták. Az izgalmakért, a herce-hurcákért azonban nem adhatnak elégtételeit. Martonos a jegyzőjétől már megszabadult, az agrárreform következményeitől azonban soha se szabadul meg. A község közbirtokosságának öt és félezer hold földje volt. Elvettek százhusz holdat, pontosan akkor foglalták le a közbirtokosságtól dobrovójácok számára, amikor azok, akik a földet megszántották, a magot elvetették, készültek betakarítani a termést.

A martonosi állapotoknak és egyre jobban terjedő szegénységnek tudható be, hogy a kivándorlás innen is 68 családot üzött Braziliába.

3.

MOLGUNARAS tanyacsoportnak, a mely minden közlekedéstől el van zárva, talán a legsiralmasabb helyzete van Bácskában. Háromezer ember lakik Molgunarason, husz kilométerre Mol községtől, ahova közigazgatásilag tartoznak. Itt közel 1700 hold földet vettek el a lakosságtól, amely ugyancsak kis parcellákban bérelte a földet.

Az 1700 holdat dobrovójácok kapták meg, akik maguk dolgoznak, munkásra nincs szükségük így tehát a földjétől megfosztott magyarság Molgunarason is munkanélküli maradt. A valamikor virágzó és imponáló tanyabirodalom nyomortanyává lett. A kivándorolni nem akaró otthommaradtak szívesen dolgoznának már akár élelemért is, ha valaki megkönnyöri rájuk.

Az adó pedig egyáltalán nem revideáltatott a megváltozott viszonyok között sem. Azt egyformán magas összegekben vetették ki rájuk, holott sokan a napi kenyerüket sem képesek megkeresni. A molgunarasiak kitartóan ragaszkodnak a földükhöz, amelynek már csak az emléke az övék, s most minden reményük, hogy az új kormány, amelyhez küldöttséget menesztenek, segít rájuk.

*

A tiszamenti magyarság fájdalmas gondtráncainak is súlyos okai vannak. A letipott és kifosztott nyár után vajon milyen ószre várhat a Tiszavidék?

Mesterházy Ambrus

Az angol sajtó Kina ellen fegyveres readszabályokat követel

A katonai események következményei

Londonból jelentik: A *Daily Telegraph* egyik számában megtámadja nemcsak a japán, hanem az angol kormányt is, amiért a katonai események miatt nem fogantosit erélyes readszabályokat a kínai kormány ellen. A lap megállapítja, hogy angol részről minden intézkedés elkésztettek tekinthető, az angol hajóknak kínai kikötőkből való kitiltása miatt most már csak fegyveres eszközökkel való fenyegetés volna hatásos.

Sanghaiból érkező jelentés szerint a katonai események következtében az idegen-ellenes hangulat ismét kiélekedett Kínában. Több ezer kínai tengerész tüntetést rendezett az angol hajók ellen, becsmérlő kifejezésekkel illetve a brit tengerészeket. A kínai munkások tüntettek a sanghai-i városi vezetőség ellen is, amely a munkások szerint brit befolyás alatt áll. A dokkokban változatlanul tovább tart a kínai munkások sztrájkja

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

**Az erdélyi református egyházke-
rület** igazgatótanácsa foglalkozott a szászvári magyar kollégium ügyével, amelyet a román kormány tudvalevőleg beszüntetett azzal az indoklással, hogy az iskolaépületre szüksége van egy hajléktalanra vált állami középiskolának. Az igazgatóság elhatározta, hogy ha intervenciója a kormánynál nem jár eredménnyel a Népszövetséghez fordul, hogy a régi kollégiumot visszaszerezze. A határozatról az igazgatótanács egyik tagja a következőket mondotta: »Az erdélyi református egyházak vezetői mindenekelőtt követik, hogy a kormányt felvilágosítsák. Sajnos, ez az őszintén, becsületes törekvésünk meddő maradt. A kormány nem lát, nem hall semmi egyebet azonkívül, amit külső közegai jelentenek és kérnek. A magyar egyházak sérelmei már ez előtt két évvel elviselhetetlenekké váltak Anghelescu miniszter rendeletei következtében. Az egyházak meg voltak győződve, hogy a rendeletek követelményei végrehajthatatlanok, még sem fordultak a Népszövetséghez. Most azonban elkerülhetetlen a nemzetközi fórum felvilágosítása, mert a kollégium beszüntetése olyan durva sérelem, amelyet a református egyház nem hagyhat orvosolhatatlannak.

*

Tragikus öngyilkosság tartja igazlomba Kolozsvár magyarságát. Az elmúlt napokban, mint az ottani magyar lapok írják, egy fiatal kolozsvári orvos dr. Deésy Pál ópiummal megmérgezte magát. Deésy dr. Magyarországon szerzte orvosi diplomáját és Romániában akart orvosi gyakorlatot folytatni, de a közoktatásügyi minisztérium nem nosztrofikálta a magyarországi diplomát és nem engedélyezte a fiatal orvos szabad orvosi gyakorlatát. Deésy dr. látva, hogy minden igyekezete hiabavalónak bizonyul, hogy diplomáját elismertesse, annyira elkeseredett, hogy öngyilkossági szándékából nagyobb adag ópiumot vett be. A kihívott mentők konstataáltak a mérgezést és azonnali gyomormosást alkalmaztak, majd a teljesen eszméletlen állapotban levő orvost a belgyógyászati klinikára szállították, ahol azonban anélkül, hogy visszanyerte volna eszméjét, meghalt.

*

A szászok lapja érdekes cikkben méltatja az erdélyi magyarság választási megegyezését Bratianuékkel. »Kétségtelen, hogy öröm és egyben elégtétel számunkra — írja — megállapítani a magyar politikának ilyen erős egyezőségét a szász népi politikával, amely ebből az utolsó elhatározásból tűnik ki. Politikai elhatározásainknak ilyen egybevághása közelebb hoz bennünket a magyarsághoz és mi természetesen örömmel üdvözöljük ezt az önmagából kinövő közeledést. A kisebbségek egységes blokkjára és más hasonlókra vonatkozó elméleti nyilatkozatokkal szemben ismételt ellenvetniünk kellett, hogy a politikában a cselekvések egyezősége döntő, nem pedig elméleti egyezségeik feállítása, amelyeknek megvalósítása mindig beleütközhet a nyers valóságokba. Hozzánk közelebb áll a gondolat, hogy a kisebbségek vasfrontja helyett a kisebbségek aranyfrontját teremtsük meg, ahol a politikai cselekvések egyezősége nem külső megállapodásból, ered. hanem a gondolkodásmód megegyezéséből és a politikai elhatározások egyöntetűségéből. Ebben az értelemben magyar honfitársaink politikájának legutóbbi fordulatát ígéretes jelnek tekinthetjük.

*

Az erdélyi zsidó nemzeti szövetség a napokban elhatározta, hogy nem vesz részt a mezőgazdasági kamarai választásokon. A határozatot a szövetség elnöke dr. Klein így indokolta meg: »A szövetségben az a vélemény alakult ki, hogy a mezőgazdasági választásokból a politikumot ki kell kapcsolni és mivel a kamarák tagjai között csak amugy is nagyon kevés számú zsidó van, nem

kívántunk különösebb részt a választásokból. Az iparkamarai választásokat pedig az ipari szervezetek folytatják, akiknek soraiban már jelentékeny számban vannak zsidók, ezek szavazása, il-

lve csatlakozása azonban az egyes kamarai szervezetek állásfoglalása szerint fog megtörténni, tehát ez sem bír különösebb jelentőséggel és fontossággal ránk nézve.

Abd el Krim visszavonul az offenzíva elől

Az alhucemasi spanyol parancsnok belehalt sebesülésébe

Párisból jelentik: A marokkói harcokról kiadott vasárnapi hivatalos jelentés közli, hogy a keleti frontszakaszon Abd el Krim sorkatonasága visszavonulóban van és a földérítők hírül hozták, hogy a reguláris csapatokat kivonják az arcvonalból. Azok a francia őrszarak, amelyeket előre küldtek, sehol sem találkoztak ellenséggel. Egvébként a Csul benszüllött törzs 800 családja visszapártolt a franciákhoz.

A nyugati fronton a Leden völgyében a rifkabilok részén mozgolódás tapasztalható és a francia parancsnokság itt újabb támadást vár. Uerga völgyében a rifkabilok támadását a francia haderő könnyűszerrel verte vissza.

Madridból jelentik, hogy spanyol repülők és egy páncélos cirkáló hajó ágyutüz és bombázás alá vette a rifkabilok hadállását. Az alhucemasi öbölben álló XIII. Alfonso hadihajó ágyut nagy károkat tettek a rifkabilok fedezékében. Monasztérie spanyol őrnagy, az alhucemasi helyőrség parancsnoka, aki a legutóbbi támadáskor súlyosan megsebesült, meghalt. A parancsnokot és a spanyol elesett tiszteket az alhucemasi várerődítések falai között vasárnap temették el nagy katonai pompával.

Liautey tábornagy Rabatból elutazott és csütörtökön Párisba fog érkezni, hogy a kormánynak jelentést tegyen a hadműveletekről.

Ujabb vasuti katasztrófák Franciaországban

A tizennegyedik szerencsétlenségnek negyven áldozata van Svájcban is kisiklott egy személyvonat

Párisból jelentik: Súlyos vasuti szerencsétlenség történt vasárnap este Sens közelében. A páris—tarasconi gyorsvonat, amely este 7 óra 55 perckor indult el Párisból a lyoni pályaudvarról, Sens állomás előtt tilos jelzést talált és a nyit pályán megállt. Még vesztegelt, amikor ugyanazon sín páron jött teljes sebességgel a páris—chamoinxi gyorsvonat, amely 10 perccel később hagyta el a lyoni pályaudvart. A mozdony beleszaladt az előtte álló gyorsvonatba, amelynek utolsó kocsijai az összeütközés következtében felborultak és összetörték. A szerencsétlenül járt vagónok mind harmadosztályúak. Hétfő estig Párisba érkezett jelentések szerint 10 halottat és 30 súlyos

sebesültet ástak ki a romok alól.

Az első segítséget a megmenekült utasok nyújtották a szerencsétleneknek.

Bar le Duc állomáson is szerencsétlenség történt. Egy gőzmozdony beleütközött a pályaudvaron veszteglő személyvonatba, amelynek több kocsija összetört, szerencsére azonban csak három utas sebesült meg jelentékenyebben.

Zürichi jelentés szerint Svájcban is vasuti szerencsétlenség történt. A Glarus kantonban Zernstalbad mellett vasárnap kisiklott egy személyvonat, mert az utóbbi idők sűrű esőzései alámosták a vasuti pályatestet. Négy személykocsi felborult és 14 utas megsebesült, köztük hatan súlyosan.

Megnyílt

a szocialisták marseillei világkongresszusa

A kommunisták meg akarták zavarni a tanácskozásokat

Párisból jelentik: Vasárnap délelőtt nyílt meg Marseilleben a szocialista nemzetközi kongresszus, amelynek főbb programpontjai: Marokkó, a pénzügyek ziláltsága és a szakszervezeti helyzet, továbbá a franciaországi munkanélküliség, a washingtoni megállapodás a nyolcórás munkaidőről és a párt-szervezet bajai.

Henderson angol delegátus, a második internacionale elnöke, nyitotta meg a kongresszust nagy tetszéssel fogadott beszéddel. Azt a kérdést emelte ki, hogy résztvegyenek-e a szocialisták a különböző államok kormányaiban? Ezt eldönteni szocialista szempontból nagyon nehéz, — mondotta — mert a párt, ha hű akar maradni elveivel, tartozik a kapitalista rendszert átvezetni a szocialista berendezkedésre. Általános elvet nem lehet felállítani, hanem minden országban a pártvezetőségnek kell fontolóra vennie a viszonyokat, valahányszor a szocialisták felszólítást kapnak, hogy lépjenek be a kormányba. Csak a nemzeti és nemzetközi feltételek szabhatják meg, hogy a szocialisták vállalkozhatnak-e kisebbségi kormányalakításra vagy polgári pártokkal lépjenek-e koalícióra. Fejtette Henderson, hogy a szocialista munkásság nyomásának sikerült a reparációk kérdését kiemelni a politikai gyűlölködés légköréből.

A délutáni ülésen nagy vita fejlődött

ki a békepolitikáról. Buxton angol delegátus a genfi jegyzőkönyv mellett érvelt. Az a biztonsági terv, amelyet Németország ajánl, fegyveres veszedelem és éle Oroszország ellen irányul, legnagyobb hibája pedig az, hogy Európát két táborra osztja.

Hilferding a jövő háborúk elkerülésére a legjobb eszköznek a Népszövetséget tartja, de csak akkor, ha Németország és Oroszország is, mint teljesen egyenjogú felek, annak kötelekebe fognak tartozni.

Leon Blum a francia delegáció nevében szintén a biztonsági paktum mellett foglalt állást és óva intette az angol szocialistákat attól, hogy a genfi jegyzőkönyvet elébe tegyék a biztonsági paktumnak. Az angol terv, a teljes cselekvési szabadság fenntartása, halva született eszme. A kongresszus elhatározta, hogy külön bizottságnak adja ki ezt a problémát: genfi jegyzőkönyv, vagy biztonsági paktum?

Estig tartott a kongresszus tanácskozása, amikor a kommunisták Char-treuxból tüntető menetben vonultak Marseille felé. A város határában azonban erős rendőri készenlét állotta útjukat. A kommunisták az Internacionálét énekelve szembeszálltak a rendőrökkel. Verekedés támadt és több, mint harminc rendőr elég jelentékenyen megsebesült, amíg sikerült a tüntetőket szétverni,

Cankov ujjáalakítja kormányát

A szobranje összeülése után megszüntetik a kivételes állapotokat

Szófiából jelentik: A szobranje szeptember 3-án ülést tart és közvetlenül azután teljesen át fog alakulni a kormány. Cankov miniszterelnök, aki most tért vissza szabadságáról, a Slobodne Rjecs-ben megcáfolja ugyan a miniszter-változások hírét, az ellenzéki lapok azonban ezuttal jobban voltak értesülve, illetőleg nem törődnek azzal, hogy a miniszterelnöknek kényelmetlen, ha időnek előtte kitudódik a nagy változás. Most már a kormányhoz közelálló egyes lapok, így a Preporac és a Mir is hirt adnak róla, hogy egyes miniszterek belefáradtak a hivataloskodásba és ki fognak lépni a kabinetből. A Zora nevetek is említi. Eszerint lemond Todorov pénzügyminiszter és Molov földművelésügyi miniszter.

Malinov visszatért nyári pihenőjéről és összehívta pártjának vezetőembereit, hogy megbeszélje velük a politikai helyzettel kapcsolatban a kormány átalakulását. A főv. külügyminiszter Várnában többször volt kihallgatáson a királynál s ezeken az audienciákon, a lapok értesülése szerint, a kormány átalakulását beszélték meg. A külügyminiszter tegnap érkezett Szófiába. Megbízható forrásból ered az a hír, hogy közvetlenül a szobranje összeülése után a kormány meg fogja szüntetni a kivételes állapotot.

A Radics-párt győzött

a petrovaradini képviselőtestületi választásokon

Husz közül tizenöt mandátumot kapott

Noviszadró jelentik: Vasárnap tartották meg Petrovaradinban a képviselőtestületi választásokat. A szavazás két szavazatszedő küldöttségénél folyt és 1100 választó közül 776 szavazott le.

Az első urna, a jelöltek benyújtásának sorrendjében, a Pribicevics-párté volt, amely ez alkalomra a „pártonkívüli“ elnevezés alatt ment a választási küzdelembe és két képviselőtestületi tagságot szerzett. Megválasztották: a listavezető Grgincsevics Franjot, aki a háború alatt Petrovaradin polgármestere volt és Miridá Andrá, a petrovaradini Pribicevics-párt elnökét.

A legtöbb szavazatot a második urna kapta, amely a Radics-párté volt és tíz tagját hozta be a képviselőtestületbe. A megválasztottak a következők: Grgincsevics Andra, Vukovics Viktor, Jasich Ivan, Milarics Ignác, Stefanovics József, Ugrenics Tomo, Pezsalj Ivan, Nemes Franjo, Gregec Ivan, Jakobac Roka.

A harmadik urna a horvát polgári párté volt, amely szintén Radics-párti. Ez a párt azért alakult, mert nem voltak megelégedve a Radics-párti jelölésekkel. Így tehát a horvát polgári párt öt megválasztott tagja is a Radics-párti mandátumok számát szaporítja.

A negyedik urna az iparospárté volt, amely harmincnyolc szavazatával éppen a szorzószámot érte el és így a listavezető: Barth Stepan szabó bekerült a képviselőtestületbe. Az utolsó urna jutott a radikálisoknak, akik hetvenhat szavazatukkal két mandátumot kaptak. A párt városi képviselői lettek: Mragodanov Milán kocsmáros és cipész és Muzsenics Iván szőlősgazda.

Dr. Szélig Pál, Petrovaradin kormánybiztosa hétfőn felterjesztette a választási eredményeket Todorovics Dragisa vukovári főispánnak, aki dönt a választások jóváhagyása tárgyában.

A subotikai kiállítás harmadik napja

Változatlanul nagy az érdeklődés — Lezajlott a kutya-szépségsverseny — Agyaglamblövészet a kiállításon — Negyven cég vesz részt a kirakatversenyben — A miniszterlátogatás derős epizódjai

A kiállítás főpályes megnyitása után dr. Krajaics Iván kereskedelemügyi miniszter — mint hétfő déli számunkban már jelentettük — körutat tett a pavillonokban és megszemlélte a kiállítást. Végül kérésre a minisztert körutján és megállapítottuk, hogy mit jelent az, amit a lapok tudósításai az ilyen kiállítás-megnyitásokról írt beszámolóikban röviden így szoktak kifejezni: »a miniszter megelégedését fejezte ki a látottak felett.« A megelégedésnek ez a kifejezése komoly és fáradságos munka, amit Krajaics miniszter csodálatra méltó lelkismeretességgel látott el.

Délelőtt tizenegy órától egész kettőig járt a kereskedelmi miniszter a különböző pavillonokban kíséretével és amíg kísérel a lankasztó augusztusi meglehetően lassankint kidőlték mellőle, dr. Krajaics irriszen, fáradhatatlanul, fankadatlan érdeklődéssel járta sorra a kiállítási pavillonokat a meleg, fekete ruhában, cilinderesen. Nem irigylésreméltó egy miniszteri körút sulvos feladata, azonban a Radics-párti miniszter mindvégig kedvel csinálta: alighanem azért, mert még egészen újdonsült miniszter, aki nem unta még meg az eféle ceremóniákat.

A hatszáz kiállító közül legalább ötszáznak a sátrát nézte meg a miniszter és ugyanennyi emberrel fogott kezét a belépéskor és a távozáskor, ami testvérek között is ezer kézfogást jelent. Mindenütt egyforma szívélvesen csinálta ezt a miniszter, aki aligha ért egyet *Coolidge*-szal, az Unió elnökével a kézfogásokkal szemben érzett iszonyat tekintetében. Ezenkívül azonban arra is volt ideje a miniszternek, hogy minden kiállítóval rövid ideig beszélgesse és ugyancsak nem volt fukar az elismerő szavakban.

Egy-egy helyen hosszabb időt is töltött a kereskedelmi miniszter és gyakran adta biznyságát annak, hogy mennyire tájékozva van minden kérdésben. A *Bohm*-féle téglagyár kiállítási sátránál például megjegyezte, hogy tudomása van róla, hogy a cég szállítási kedvezményben részesül és sokat exportál Görögországba. A *Beck*-féle kőtőrtárú sátrában őszinte meglepetésnek adott kifejezést, hogy ilyen szép cikkeket állítanak elő Szubotícán és megjegyezte, hogy ilyen belföldi termelés mellett ezekből a cikkekből szinte fölösleges a behozatal. Hasonló elismerő nyilatkozatot tett a miniszter sok más pavillonban is, így a *Weitzentfeld* és *Tarsa* cég sátránál, ahol csodálkozásának adott kifejezést a zsák- és ponyváárúk kitűnő minősége felett és megelégedéssel hallgatta, hogy a cég által képviselt *Hódsági Kenderfonó* nemcsak Jugoszláviában, de a régi osztrák-magyar monarchia területén a legnagyobb fonógyár. A mezőgazdasági és állatkiállítást különös figyelemmel szemlélte a miniszter és a *Leibach*-féle lovak, a *Vofnics*-féle tenyészmarhák és a *Vermes* Károly által kiállított tenyészállatok különösen megnyerték tetszését. Amíg a vajdasági állattenyésztés őszinte dicséretében jutott kifejezésre.

Drukkoló alkalmi zongoraművésznek

A fáradságos körutat kezdetben még kényelmetlenebbé tette az a körülmény, hogy a kereskedelmi miniszter kíséretének az egyes pavillonok keskeny folyosóján óriási embertömegen kellett átvergyődni. Huszezer ember fordult meg vasárnap a kiállításon, könnyen el lehet tehát képzelni, hogy milyen sűrűn hullámzott a tömeg az egyes pavillonokban. A feketébe öltözött uraknak formális harckot kellett megvívni, amíg a kereskedelmi miniszternek utat nyitottak mindaddig, amíg a kiállítás rendezősége úgy intézkedett, hogy azokba a sátrakba, amelyekben a miniszter vi-

zített, Krajaics dr. ottartózkodása alatt nem bocsátottak be más látogatót. Ettől kezdve már könnyebben ment a miniszteri körút, amely nem volt hián a derős epizódoknak sem.

A hangszerkészítők pavillonjaiban nagy a zenebona. Külön erre a célra szerződötött hölgyek zongoráznak itt fáradhatatlanul naphosszat, hogy a látogatókat a jóhangu zongorák megvásárlására csábítsák. Ezek a kedves kis alkalmi zongoraművésznők olyan drukkban voltak, amikor a miniszter látogatását avizálták, hogy megható volt nézni, mint remegtek az ujjai a billentyűkön. A miniszter bizonyára külön is megdicsérte volna őket, ha belátott volna lelki izgalmukba. Igaz, hogy szegénykék akkor jöttek volna csak igazán zavarba, mert a kézfogás tartamára fel kellett volna függeszteni a zongorázást.

Megajándékozzák a minisztert

Kedves epizódja volt a miniszterlátogatásnak az is, amikor az első pavillonban ajándékot ajánlottak fel a kereskedelmi miniszternek. Értéktelen csekélységet akartak csak dr. Krajaicsnak adni, csupán a figyelem és a megemlékezés kedvéért, azonban a kereskedelmi miniszter eleinte nem akart semmiféle ajándékot elfogadni. Csak amikor a kiállító biztosították, hogy lekötölezi őket és örömet szerez nekik, ha elfogadja a felajánlott apróságot, akkor kénytelen volt elfogadni, mosolyogva vette át az ajándékot. Így kapott a miniszter egy csomag *Ruff*-csokofadét, egy üveg kölni vizet, egy képkéretetől kis képkéretet és sokmás apróságot, meg reugeteg prospektust, mert az ügyes kereskedő nem mulasztotta el az ilyen alkalmat, hátha a miniszter-től is számíthat megrendelésre.

A körút végefelé a kereskedelmi miniszter titkára már olyan hatalmas csomó apróságot cipelt a hóna alatt, hogy végül is fáradtan mondta:

— Kegyelmes uram, most már újra el kellene mennünk az autók felé, hátha kapunk egy autóbilit is, amelyen elszállíthatnók ezeket a holmikat...

Ezzel a derős epizóddal záródott a kereskedelmi miniszter körútja.

Kirakatverseny

A kiállítás idejére egy nap alatt világvárossá fejlődött Szubotica. Az utcákon is nyüzsgő élet uralkodik és az élénkség vasárnap este tetőfokát érte el, amikor a kirakatversenyben résztvevő cégek üzletelői előtt életveszélyes tolongás támadt. A közönség nagy érdeklődése mindenben érthető és indokolt volt, mert a versenyben résztvevő cégek egymást igyekeztek felülmúlni kirakataik ötletes és művészi berendezésével.

A legnagyobb feltűnést *Szekely* és *Vukovics* divatárúzetének két kirakata keltette, amelyek előtt a késő éjszakai órákig százával álltak az emberek. Művészi és dekoratív szempontból pompásan sikerült a sárga selyem buzdórrá átalakított kirakat berendezése, amelyben az optikai eszközök segítségével tükörre varázsolt üveglap mögött rokokó-ruhába öltözött hölgy mutatja be öltözékét. A másik kirakatban, két fényhatással esti összejövetelt tartanak a japán hölgyek.

Fáradságos munka és igyekezet eredménye a *Korhac* hentesüzlet kirakata, amelyben a dekorációra egyáltalán nem alkalmas husárukából rendeztek dekoratív kiállítást. Husmernükből készült szőlőfürtök, körték, házikók vannak elhelyezve a szebbnél-szebb, nygerjesztő hentesárúk közt.

Művészi elgondolás, ujszerűség, egyszerűség tekintetében talán a legjobban

sikerült a *Pecserics* Dániel divatárú-cég kirakata. A cég e kirakkal az *aktivista* stílust vezeti be a kirakatrendezés régi sablonja helyett és kétségtelenül valamennyi kirakat közt dicséretre méltó egyszerűsége mellett ez a legötletesebb. Igen sok bámulója akadt *Engler Ignác* és *Fiai* divatárú-cég kirakattá berendezett üzletének. Pompás fényhatások mellett selyemmel bevont oszlop-csarnokban álarcos nő sétált, aki minden negyedórán más öltözékben jelent meg a közönség előtt, hogy a cég áruát bemutassa. Az érdeklődés felkeltésére kétségtelenül ez a cég találta meg a legügyesebb eszközt. Egyszerűségükkel keltenek feltűnést és kelemes hatást: a *Landauer*-drogéria kirakata, melyben fehér toalett-asztalon kozmetikai cikkek vannak elhelyezve és *Balázs Jenő* divatárú-üzletének kirakata, *Róth Ármán* üzletének két kirakataiban csak néhány cipő-modell van dekoratív módon elhelyezve. A pompás modellek maguk alkotják a díszet és beszédesen igazolják egyéb díszítés felhasználásának feleslegességét. A *Lehner Testvérek* és *Lehner Aladár* cégek imponáló finomsággal találták meg a módját annak, hogy legszebb áruikat tetszetős módon helyezték el és nagy közönséget vonzzanak a férfidivat legújabb kreációinak megcsodálására. A *Kunetz Testvérek* díszmű- és üvegáru-üzletükben nagy-szerűen díszített asztalt terítettek, metszett üvegpoarakkal, modern porcellán-szervizzel, a másik kirakatban pedig a por-

cellán-díszítőipar legszebb gyártmányai vannak izlésesen elhelyezve. *Engländer Márton* »Palma« cipőüzletének kirakata a cég remek cipőkülönlegességeit mutatja be. A vállalat törekvését bizonyítja, hogy a forgalomból kieső *Pasiceva*-uccán levő helyiségében versenykirakatot rendezett be és ezzel igazolta érzékét a modern reklám iránt.

Fáradságos igyekezetről adott bizonyosságot *Sugár Manó* Rudics-uccai fűszer- és ásványvízkereskedő cég, amely kirakatalban improvizált szökökutató és vizesestől hajtott malmot helyezett el és így csinált reklámot üzlete valamennyi ágának.

Krammer Antal és *Tarsa* férfiruha és egyenruha üzlete éppúgy, mint a kiállításon, a kirakatversenyen is a legpompásabb e szakmába vágó cikkek nagy halmazával dokumentálta a cég szabásu méretét, sokoldalúságát és versenyképességét.

Egyébként a kirakatverseny valamennyi többi résztvevője is a legteljesebb elismerést érdemli meg, mert mindegyiknek a kirakata méltán sorakozik a felemlítettek mellé. Valamennyien egyformán hozzájárultak ahhoz, hogy a subotikai uccák külső képét világvárosi nivóra emeljék.

A kirakatverseny zsürije — mint már közöltük — vasárnap végigjárta az üzleteket, azonban ezuttal még nem döntött, hanem *kedden és csütörtökön este újból szemlét tart* és ezután kerül sor a díjak odaítélésére.

Mükotorék-verseny és agyaglamblövészet

Hétfőn délelőtt folyt le óriási érdeklődés mellett a kiállítás slágere, a *mükotorékverseny*, valódi mükotorékkal és valódi rókákkal, valamint az *agyaglamblövés verseny* valódi vadászpuskákkal és valódi agyagtányérokkal.

Róka fogta kutya . . .

A subotikai mükotorékverseny volt éltém első hiteles mükotorékversenye, érthető izgalommal léptem át tehát a kaszárnya mögötti árok drótakadályát. A drótakadályra és az árokra azért volt szükség, hogy ne csak a mükotorék-lányok szenvedjenek meg az első díjért, hanem a nézők is. Én hallottam már mūdalekat, láttam már műasztalosokat, szagoltam már művirágokat, de eleven mükotorékkal még nem álltam szemtől-szembe. No, ma aztán kedvemre kikortartam magam.

A lyuk, amelyben a róka lapult, piros kendővel volt letakarva. Ezt a vakondurat nevezik a beavatottak *mükotoréknak*, mert nem a vakond, hanem ember kez műve. Vagyis, — a gyöngébbek kedvéért — ez nem *természetes* mükotorék, mint például ahogy a moziban is vannak *természetes fölvételek*, hanem vacak kézimunka, amit fizetett napszámok kapartak az édes anyaföldbe. Szóval: *mükotorék*.

Elsőnek egy *Lili* nevű dakszlit bocsátottak be a műbe. A *Lili* bement, aztán visszajött. Aztán újra bement és újra visszajött, fontoskodva, mintha valamit kint felejtett volna. Az emberek lélegzetvisszafojtva lesték a fejlődeményeket. *Egrényi*, a *Lili* gazdája megpróbált lelki-erőt önteni a kutyába:

— Rajta *Lili*, rajta!

A kutya sturmolt és a zsüri tagjai izgatott vitába keveredtek afelett, hogy szabad-e buzdítani a kutyát, avagy sem. Végül is kimondták, hogy a versenyző ebnek erőlyesebb fellépésre való serkentése nem ütközik az alapszabályokba és *Lili*, szigorúan ragaszkodva az alapszabályokhoz, ostromolni kezdte a rókát. Alig telt el két perc, iszonyu vonítás hallatszott a mükotorékból és *Lili* gyorsvontatásosággal curukolt kifelé. Egész a körültekintő hátrált, úgy belefőtt a svungba és többet nem akart visszamenni, semmi áron. Valami nagyon borzasztót láthatott odalent.

Másodiknak *Lédu* szölytotta fel a zsüri

elnöke. Mert itt szabályos névsorolás volt, mint nálunk a gimnáziumban. Lédu büszkén a lyukhoz állt, megivott egy pohár vizet, mint a népszónokok, mielőtt a tősziba kezdenek, aztán harcias üvöltéssel belevetette magát a kortort műbe.

Mindenki azt mondta: »ez egy csudakutya! Megezi azt a rókát paprtkásnak!«

A gazdája ezt mondta a körülötte állóknak: »az én kutyám!« — és nagyot ütött a mellére. Ekkor borzalmas nyávogás rázta meg a mükotoréket. Nyervogás, nyafogás, bömbölés, cinogás és már jött is ki a lyukból a róka és hozta diadallal szájában Lédu. A zsüri elnöke nyomban nyakonragadta a rókát, farkánál fogva a levegőbe emelte és így a róka fogta Lédu. Lédu fogta a rókát, a zsüri elnöke fogta mindkettőt.

Aztán a róka doigavégzetten visszavonult a ketrecébe. Mert a rókáknak külön ketrecük volt. Egy egész róka-család jött be a kiállításra *Kraljey-Bregról*. *Hainrich* Káhnán, a nevelő-gazdájuk ott állt mellettük és szeretettel becézte őket. Drukkolt értük és lelkesedett, akár a szomszéd sorban álló eb-tulajdonosok a kutyájukért.

— Saját nevelésim! — dicskedett büszkén. — Csak titartás szegénykéim, — cirógatta a kistrókát, amelyek háltán pislogtak rá.

Új rókát dugtak a mükotorékba és a *Pusza* nevű kutyust bocsátották rá. A *Pusza* azonban nem sok vizet zavart. Visszafojtult a félton és amerikázott. Fel-alá rohangászott, bedugta az orrát a műbe, aztán svungot vett, mintha az erejét akarná összeszedni és újra megtorpant a bejárat előtt. Majd körülszölytálta lábujjhegyen a mükotoréket, beleszölyt párszor, mintha alaposan megakar- na győződni arról, hogy csakugyan róka van-e a lyukban? Mert hátha be- akarják őt csapni? Vagy áprilisi tréfát akarnak vele jártni augusztus kellős végén? Így persze sikerrel letelt a tízperces terminus és *Pusza* megmenekült a rókalyuk szörnyiségétől. Ravaszabb kutya volt ez a rókánál is.

A *Viki* parifassal tolták be a mükotorékba de ő megmakacsolta magát, mint a kisgyerekek, akik azt mondják: »ata- lom a holdat« — és ha a szegény papjuk nem kerit gyorsan egy létrát, hogy fehozza a holdat, hát inkább bele- gzednek a sírásba, de nem hagyják abba. A *Viki* totpantott a lábával és

az orrára volt írva, hogy azt gondolja: »ha megpukadtok, akkor se kezdek ki ezzel a szegény rókával« — és hagyta, hogy kivonszoliák a porondról.

A kerítés mögött ágaskodó kutyák, amelyek csak egyszerű nézők voltak, majd megőrültek az izgalomtól. Látszott rajtuk, hogy nagyon szegyenlik a dolgot. Ugattak és a fogukat vicsorgatták a gyáva matadorokra. Mind ezt ugatták: »Csak engem engednének oda! Majd én megmutatnám!«

Kezdett unalmas lenni a verseny. A nézők vérszomjasan üvöltöttek:

— Ki kell engedni a rókát az udvarra!

De a zsüri ragaszkodott a műkotorékhoz.

A rács előtt nagy pánik támadt. Egy kutya, amelyiket a róka megkergetett, szegyenében felakasztotta magát a nyakán levő cukorszángára. Az utolsó percben sikerült csak levágni a hörgő öngyilkost.

Műkotorak még: *Floki* és *Lumpi*. Lumpi bravurosan kizavarta a rókát. Aztán szétválasztották őket, a zsüri lefújta a versenyt és Lumpi egész barátságos bucsut vett a rókától. Mert ők csak hivatalosan ellenfelek. Az első díjat *Jovanovics Milorad* (Subotica) Lumpi nevű kutyája vitte el, a másodikat *Egrényi József* (Subotica) *Lédi*-je.

Mint egész önálló és egyéni véleményemért leszögezhetem: a műkotorék-verseny a krajevbrégi rókák főlényes győzelmével végződött.

Galambászat, de nem veszélyes

Az agyaggalamb egy kerek, lapos, fekete tányér, természetesen agyagból. Künn, a szántóföldeken zailott le a verseny, amelyen csupa kitűnő vajdasági lövész vett részt saját fegyverével. A nép egyszerű gyermekei, vagyis a nézők, a gyepen heverték, hason, hogy a sörét, ha a fegyver véletlenül hátrafelé sülné el, ne találja őket.

Milassin Andor tűzoltóparancsnok szájában egy csinos fekete fityűlővel dirigálta a versenyt. A vadászok körben ültek a zsüri asztala előtt. Valamennyien jelvényeket viseltek, amelyen egy óriási aggancs, egy kétágu szarv díszelgett. Érdekes, hogy a szarvakat mind a gomblyukakba hordták.

A sipjére felrepült egy fekete tányér és a vadász lőtt. Persze nem talált. És még sokan nem találtak. Eléinte még izgultunk, hátha eltalálja? De nem, még véletlenül sem találtak agyon egyetlen agyaggalambot sem. Mind érintetlenül hullottak le a földre. A szomszédos akácán két vadgalamb röhögve nézte a versenyt. Nagyon biztonságban érezték magukat.

Oldalt egy kifeszített kötélén több száradó fehérnemű, köztük egy parget női alszoknya lógott. Ezt a kitűnő célt azonban senki se tudta eltalálni. Amiből kitűnik, hogy az agyaggalambászok mind szolid emberek és nem szoknyavadászok.

Ezzel szemben egy sovány bánati ember a duplacsövűjével lepuffantott két fecskét, amelyek lőtávorig merészkedtek. Ez volt az első komoly eredmény.

Utána még sokat lövöldöztek, az agyagtányérok direkt felrepültek a puska-csőbe, ott illegették magukat a zsüri előtt és így a vadászok akaratuk ellenére is beletörték néhányba. Igazán sajnálom, hogy nem volt kéznél a flóberom. Akadt azért egypár ugynevezett *remek lövész, amely még engem is ámulatba ejtett. Egy követ, tőképű fiatal ember öt galamb közül négyet talált. Lőttek összesen százhetvennyolc agyagtányért, két fecskét, egy tengelet és egy favágó otfeleitett bakját.*

Ez igazán gyönyörű felitalalat volt.

(t. i.)

Az agyaggalamb-lövés verseny első lett *Budisin* (Kikinda), második *dr. Vlahovics* Milos (Starib-

ceji), harmadik *Galter Herman* (Szubotica). A főverseny nyertesei: 1. *Budisin György*, 2. *dr. Erhartics Sztankó*, 3. *Gorotin János* sztaribcesei földbirto- kos. A vigaszversenyben: 1. *dr. Vlahovics Milos*, 2. *Busch Andor* (Csantavér), 3. *Budisin Lázár*.

A kutyaszépségverseny vizslái közül az első díjat *Kales Mihály* nakovói gazda *Sztiró* nevű kutyája kapta meg. Második *Tiller Ivánnak*, a Zorka-gyár

igazgatójának *Treia* nevű vizslája, harmadik *Budinsevics István* szuboticeai lakos német vizslája. *ett. A luksuskutyák csoportjában szépségdíjat nyert Szigethy Putyu Anja és Nopfi Károly* selyempincsije.

*

Kedden reggel kilenc órakor méhé- szeti kongresszus lesz, délután szarvas- marha díjazás. A kiállításnak hétfőn tízezer látogatója volt.

Támadások a magyar nyelv ellen

A szuboticeai kiállítás megnyitásának éjszakáján bemázolták a magyar feliratokat — Megfenyegették a kiállítás vezetőségét

Szombaton és va árnapi országos jelentőségű ünnepséggel dokumentálta Szubotica városa a Vajdaság kulturális fejlődését, a gazdasági és ipari termelés előrehaladását, amelyben egyforma igyekezetrel vesz részt a terület minden po'gára. Vasárnap *dr. Krajacs Iván* kereskedelmi miniszter elragadtatással nyilatkozott a látottakról és kijelentette, hogy az itt élő nemzetiségeknek is módot kell adni arra, hogy erejüket és tudásukat az ország boldogulása érdekében hasznosítsák. Amikor pedig a leghivatottabb helyen ilyen kijelentés hangzik el és amikor a nemzeti kisebbségekhez tartozó po'garok számarányukat meghaladó mértékben vesznek részt a kiállításon s hoznak jelentékeny anyagi áldozatokat, hogy hazájuk ipari és gazdasági életének fejlettségét, kulturális előrehaladottságát, a lekek harmóniáját is dokumentálják a külföldi sajtó és külföldi államok reprezentánsai előtt, akik a kiállítás alkalmából Szubotican elsöizben megjelentek, ugyanakkor felelőtlen egyének ismét akcióba léptek és az éjszaka leple alatt egy másik kiállítást inszenáltak, a fekete kátránfesték egyszerű eszközével, hogy megcáfolják a miniszteri kijelentést és megalázzák azokat a polgárokat, akik a munkában és áldozatokban egyenlő- rangu osztályosok voltak az államalkotókkal.

Két esztendő óta nyugalom volt Szubotican. Most pedig, amikor a kormány a nemzeti megértés jegyében alkult, előtérbe lépnek az ugynevezett felelőtlenek s a legelső alkalommal, amikor erre mód kínálkozik, kompromittálják a törvények uralmát, a várost és hatóságait, amely velük szemben képtelen a magántulajdont megvédeni.

Fenyegető levelek

A szuboticeai nagyvásár vezetősége két hét óta állandóan kapott fenyegető leveleket, amelyekben a kiállítás meg- hiúsítását, összerombolását helyezik ki- látásba azért, mert a prospektusokban magyar és német nyelven is hirdették a szuboticeai kiállítást. A vajdasági gazdasági élet legtekintélyesebb reprezentánsai, akik az élen állnak a kiállítás szervezésének, természetesen nem vették figye'embe ezeket a fenyegetéseket, mert — mint kijelentették — a külföld érdeklődését csak úgy tudják felhívni a mintavásárra, ha azon a nyelven is közlik a hirdetményeket, amelyet a nem szláv közönség is megérthet, melynek részvételére a kiállításon számítanak.

Három nappal a kiállítás megnyitása előtt a névtelen fenyegetők kiléptek inkognitójukból és két reprezentánsuk személyesen megjelent a kiállítás igazgatójának irodájában, ahol azt kifogásolták, hogy latin betűket használnak a kiállító cégek tábláin, amelyeket a kiállító a mintavásár vezetőségével egyetértésben, egyforma minta szerint készítettek el. A vezetőség jelenvolt tagja hasztalan igyekezett a tiltakozókat meggyőzni kifogásaik jogosulatlan- ságáról és arról, hogy a hatóságokon kívül más nem lehet hivatott rendszab- lyokat előírni, a tiltakozók egyre hangosabbak lettek és fenyegetőzések közben távoztak.

A honmentő kátránfesték

Vasárnap virradóra — a kiállítás meg- nyitásának éjszakáján — a *Gyorgyevics*

Dragoszlávné főispánné védnöksége alatt álló és a kiállítással kapcsolatos hang- versenyt, valamint az *Öfelsége Aleksan- dar király nevét viselő szuboticeai Lovar- egyet által* rendezett vasárnapi löve- senyt hirdető fa ragaszokat fekete kátrán- festékkel ismeretlen tettesek bemázolták. Ugyanigy befestették és tönkre- tették kátránnyal azokat a festett reklám- feliratokat a falakon, a *Sand-pályá* ke- rítésén és a cégtáblákon, amelyeken a szláv feliratok mellett néhány magyar szóval is hirdették a kereskedők és iparosok cégüket.

A legsúlyosabb volt a felelőtlenek kilengése a *Székely és Vujkovic* szuboticeai divatru üzletével szemben. Szombaton délután félhatkor *Miodrago- vics Gyorgye* rendőrkapitány, a politikai osztály vezetője egy detektívvel azon- nalra felidézte magához *Vujkovic Per- rot*, a *Székely és Vujkovic-cég főnökét*. Vujkovic az idézésre megjelent *Miodra- govicsnál*, aki közölte vele, hogy tudomása szerint felelőtlen elemek arra ké- szülnek, hogy a Székely és Vujkovic- cég üzlete fölött a kiállítás idejére elhelyezett ideiglenes reklámfeliratokról a magyarnyelvű szöveget eltávolítsák, jó lesz tehát, ha azt saját akaratukból távolítják el.

Vujkovic tiltakozott a felszólítás el- len és kijelentette, hogy a kapitány uta- sításának nincs törvényes alapja, mert sem törvény, sem rendelet nem tiltja el a szláv feliratok mellett az idegennyelvű feliratok használatát.

A cég üzletében szombaton egész éjszaka dolgoztak a kirakat rendezésén. Éjjel két órakor két fiatal ember állított be az üzletbe és felszólították a cég fő- nőkeit, hogy a magyar feliratokat fes- tessék át, különben összerombolják az üzletet. A délutáni előzmények után Vujkovic megígérte, hogy még az éjszaka folyamán átfesteti a feliratokat, mire a felelőtlenek eltávoztak. Az átfestés meg is történt, a felelőtlenek azonban közben kátránnyal átmázolták az üzlet redőnyein levő szláv cégfeliratokat.

Az eset után a Székely és Vujkovic cég elhatározta, hogy a szabálytalan idézés miatt feljelentést tesz a főispánnal.

A rendőrkapitány nyilatkozata

A *Bácsmegyei Napló* munkatársa a feliratok átfestéséről érdeklődött *Horvát Cvetko* rendőrfőkapitánynál, aki a kö- vetkezőket mondotta:

— A történetekkel kapcsolatban ki kell jelentem, hogy azok a hírek, ame- lyeket egyik szuboticeai lap rólam írt, nem felelnek meg a valóságnak. A cég- feliratok tekintetében nem adtam ki rendeletet a magyar feliratok ellen és senkit ezeknek eltávolítására fel nem szólítottam, mert semmiféle törvény vagy rendelet nem tiltja meg a szláv feliratok mellett a magyar feliratok al- kalmazását. E közlés miatt egyébként az említett lap ellen a sajtótörvény alapján a feljelentést a bíróságnál meg- tettem.

— Mit tud főkapitány ur a szomba- ton éjszaka történt átmázolásokról? — kérdeztük ezután.

— A rendőrség hivatalosan nem tud az átmázolásokról.

— Hogyan lehetséges, — kérdeztük — hogy akkor, amikor kettőzött rend- őrségek ügyeltek fel szombaton éjszaka a város rendjére, különösen a kiállítás

utvonálán, éppen ezen a vonalon és a főútcákon átfestették a táblákat és hír- detéseket, amit a rendőröknek észre kellett volna venni?

— Erre csak kérdéssel válaszolhatok. Hogyan lehetséges, hogy merényletet lehetett elkövetni államférfiak ellen, akiket bizonyára sokkal nagyobb ké- szültséggel őriztek és a merényletek mégis megtörténhettek? Éppen így törté- néhetett meg ez a merénylet is. Meg vagyok győződve arról, hogy a szolgál- latot teljesítő rendőrök részéről szándé- kos mulasztás nem történt.

— Tudja-e főkapitány ur, hogy a rendőrség e öre közötté a *Székely és Vujkovic cégge*, hogy a se'előt en elemek merényletre készülnek a cég feliratai ellen?

— Ez, tudomásom szerint, a rendőri közeg részéről kárólag magánjellegű jóakaratu figyelmeztetés volt. A rend- őrséghez ugyanis több névtelen fejle- lentés érkezett a magyar feliratot hasz- náló cégek és így a Székely és Vuj- vics cég ellen is. Mivel idejében elejét akartuk venni annak, hogy a felelőtlen elemek kárt okozzanak a Székely és Vujkovic cégnek, előre figyelmeztettük a céget erre, mert ha a kár már meg- történt, még mindig kétséges, hogy a tettesek kitélét meg lehet-e állapítani és így a cégnek csak anyagi kára szár- mazhatott volna ebből. A felirat eltá- volítására hivatalosan nem szólította fel a kapitány a céget, mert erről sem- miféle törvény, vagy rendelet nem in- tézkedik. A beszélgetés egy részénél egyébként magam is jelen voltam. Na- gyon elitélem, hogy mégis megtörtént a támadás a Székely és Vujkovic cég ellen, a tettesek ellen épuzy, mint a többi hirdetmények megrongálói ellen azonban nincs módomban eljárni, mert a tettesek ismeretlenek és feljelentés sem történt, hogy annak alapján a nyo- mozást elrendelhessem. Biztosíthatom azonban, hogy ha történnék ilyen fejle- lentés és a tettesek kitélét meg lehetne állapítani, akkor a legszigorubbán jár- nék el, hogy elrettentő példát statuál- juk azokkal szemben, akik az itteni lakosság közötti harmóniát törvényellen- nes cselekedettel meg akarják zavarni.

Nem hozzák nyilvánosságra

az Amerikába kivándorlók névsorát

A főispáni hivatalok még nem küldték be jelentéseiket a szociálpolitikai minisz- tériumnak — Beszélgetés a kivándorlási ügyosztály főnökével

Gyereksírás, a padokon lehorgasztott fejű emberek, a távolba révedező asz- szonyok ülnek. Csendes, halk beszélge- tés, a magyar szó összeülekezik a szerbbel. A szociálpolitikai miniszte- rium kivándorlási ügyosztálya van itt, erre vezet át az az út, amelyen minden évben az emberek egész serege indul meg az új világ felé, szemükben a visz- szavágyódó könnyel, lelkükben a jobb jövő reménységével. A messzibe nyuló út várakozó szobája ez a kis folyosó, amely csaknem mindennap megtelik ügyes-bajos emberekkel, rendszerint szegény földtúró munkásokkal, akik nem röstellik a pénzt és a fáradságot, hogy idejőjjenek és személyesen sür- gessék meg annak a percnak az elérke- zését, amikor bucsut vehetnek a régi rö- göktől.

Nagyrészet az a hír hozta össze a kivándorlási osztályon, hogy az ameri- kai követséghez megérkezett azoknak a névjegyzéke, akik az Unió kormányától engedélyt kaptak a bevándorlásra.

Amíg az ügyosztály főnöke megérke- zik, elkeveredem ebben a mindenhonnan összeverődött kis társaságban, mely fö- lött úgy ül a szótlanág, mint a sötét folyosó vállranchezedő homálya. Itt nem olyan hangos az élet, mint más minisztériumokban, nagy gondok ülnek meg az emberek lelkét. A délszerbiai paraszt egy vajdasági magyar asszony- nyal igyekszik halk szavakkal megér-

tenni magát, a dalmáciai munkás a szlovén kivándorlóval beszélget. De a legtöbb csak ül és hallgat. Az egyik padon egy szombori magyar asszony ül, a karján tartja a kis fiát és úgy igyekszik előadni az esetet. Senkit sem tud rendszeresen megérteni, kétségbe van esve, a kisfiának megadja ugyan a beutazási engedélyt, de neki nem. Hogy miért nem, azt nem tudja elmagyarázni.

— Nem tudom én megérteni ezt az írást — panaszoja és még jobban magához szorítja a kisgyereket — azt mondják, hogy a fiam mehet, én nem. Hát hogy válhatok én el a kisfiamtól, kérem. Akkor inkább itt maradok.

Mikor aztán kijön az irodából, már elégedettebb. Elmondja, hogy átmentek az írásait és elküldték az amerikai konzulátusra. Ott majd eligazítják a dolgot. És olyan nagy nekilendüléssel megy, olyan felgyülemlett reménységgel, mintha most már igazán túl lenne minden akadályon.

Még egy kis várakozás, aztán az ügyosztály főnöke elé kerülök. Megkérdeztem tőle, hogy a szociálpolitikai miniszterium kiadta-e már az idei kvóta végleges névsorát.

— A névsort az amerikai követségtől már megkaptuk ugyan — mondotta az ügyosztályfőnök — de a nyilvánosság részére a neveket nem adhatjuk ki, mert az egyes főispáni hivataloktól még nem érkeztek meg a válaszok. A kvótába most belutott kivándorló-jelöltek ugyanis már hosszú idő óta várakoznak, sokan közülük már meg is haltak, betegek avagy ninesenek szabadlábban és így nem vándorolhatnak ki. A főispáni hivatalok most összeírják azokat, akik eszerint a kvótából kiesnek és ezek helyébe az amerikai követségtől mások kijelölését fogjuk kérni, hogy a kvóta teljes legyen. A főispáni hivatalok válasza valószínűleg rövid időn belül teljes számban beérkeznek és ezután megtehetjük a szükséges lépéseket a kvóta végleges kiegészítésére és elkészítésére.

A mákosi véres éjszaka

Hat év előtt elkövetett bűncselekményt tárgyal kedden a suboticei törvényszék

Hat évvel ezelőtt, 1919 április hó 4-én, a Szentá melletti Mákos-pusztán kirabolták és meggyilkolták **Bálint** Gábor erdőőrt. A bűntény után megindult nyomozás során súlyos gyanúok merültek föl abban az irányban, hogy a gyilkosságot **Pekovity** Bogdán nevű katoná követte el, aki abban az időben Szentán teljesített szolgálatot. A gyanúsítottat letartóztatták és vizsgálati fogságba helyezték, de pár heti fogság után több rabtársával együtt megszökött a fogházból. Évekig nem akadtak nyomára, míg ez év tavaszán tudomást szereztek a hatóságok arról, hogy **Pekovity** Bogdán Beogradban tartózkodik és szabóiparral foglalkozik. Erre újból letartóztatták és előbb Szentára és onnan Szubotícára szállították az ügyesség fogházába.

Az eset részleteit ismertették már, amikor júliushó 14-én fő tárgyalásra tűzték ki a bűnügyet. A fő tárgyalást akkor nem lehetett megtartani, mert nem jelent meg a tárgyaláson két fontos tanú: a meggyilkolt **Bálint** Gábor erdőőr özvegye, aki a gyilkosság után napon **Pekovity** Bogdán közkatonaiban ismerete fel azt, aki férjét agyonlőtte és **Atanaszjevics** Velimir ezredes, aki a kérdéses időben helyőrségi parancsnok volt Szentán és a gyilkosság után következő nap reggelén ő vonultatta el egyenként a katonákat özvegy **Bálint** Gáborné előtt, amikor az asszony fölismerte a tettest.

A rendkívül érdekesnek ígérkező bírópörben augusztus 25-re, keddre van kifűzve az újabb fő tárgyalás a suboticei törvényszéken és azt **Paylovics** István törvényszéki elnök tanácsa előtt fogják megtartani.

Uncle Sam és John Bull: uzsorások

A francia közvélemény visszautasítja a tulzott angol és amerikai követeléseket — Caillaux londoni tárgyalásainak nehézségei

Párisból jelentik: **Caillaux** pénzügyminiszter vasárnap este Londonba utazott, hogy **Churchill** tanácskozzék. Az első megbeszélés hétfőn reggel volt és arról ezideig még semmi hír sem szivárgott ki.

Ugy látszik, hogy **Caillaux** londoni tárgyalásai Franciaország adósságait illetőleg, nagyon nehéz körülmények között kezdődnek. Franciaország pénzügyi helyzete különben is bizonytalan volt és most, hogy Amerika követeléseire hozzájárult az angol igények újabb hangoztatása is, a pénzügyi helyzet még bizonytalanabbá vált. Általában úgy számítják, hogy a két főhitelező követelése oly nagy, hogyha azt Franciaország teljes mértékben elfogadná, évenként négy milliárd frankot kellene amortizációként fizetnie.

Nemcsak a sajtóban, hanem a hivatalos körökben is teljes az egyetértés abban az irányban, hogy a hitelezők követeléseit tulzottak. És ezekkel a tulzott követelésekkel szemben erkölcsi és pénzügyi érveket hoznak fel. Így például hangoztatják, hogy igazságtalan dolog Franciaország hitelezői részéről olyan adósságoknak teljes összegben való megfizetését követelni, amelyeket közös cél érdekében csináltak.

— Ez az igazságtalanság annál nagyobb és annál sértőbb, — hangoztatja a francia sajtó — ha tekintelbe vesszük, hogy a Franciaország által felvett kölcsönök azokban az országokban maradtak, amelyek ezeket a kölcsönöket folyósították és amely országoknak kereskedelme természetesen hasznot húzott belőlük. Tekintetbe kell venni azonkívül, hogy Franciaország szövetségeseinek nyomására mondott le nagy részéről azoknak a követeléseknek, amelyeket elpusztított vidékeinek helyreállítása cél-

jából Németországgal szemben támasztott. Mindezekből az tűnik ki, hogy Franciaország sohasem fogja megkapni azt az összeget, amit az elpusztított vidékek helyreállítására elkölte, sőt még annyit sem fog kapni a német fizetések közül, hogy Angliával és Amerikával szemben fennálló tartozását kiegyenlíthesse. A **Paris Soir** a következőket írja **Caillaux** utazásával kapcsolatban:

— A háboru alatt Anglia és Amerika méregdrágán fizetették meg azokat az árakat, amelyeket kénytelenek voltunk náluk beszerezni.

Az olcsó kölcsönök így roppant drágákka váltak, mert **Uncle Sam** és **John Bull** uzsoraárakat szabtak nekünk; nagyon szerényen számítunk, ha azt mondjuk, hogy a „felár” husz százalékot tett ki. **Franciaország nem fizet uzsoraadósságot**...

Utazása előtt a pályaudvaron **Caillaux** egyébként a következőképpen nyilatkozott francia hírlapírók előtt:

— Az angol lapok azt írták rólam, hogy magammal viszem Londonba egy gentleman javaslatát. Azt hiszem, olyan javaslatot értenek ezen, amelyet az ajánló maga meg tud tartani. De a francia javaslatok mindig is ilyenek voltak és **Churchill** most sem várhat egy nagy nemzet képviselőjétől más ajánlatot, amely nemzet aggódik jövőjéért, óvatosan vigyáz, hogy csak olyan kötelezettségeket vegyen magára, amelyeknek megfelelni is képes és ebben a tekintetben tiszta a lelkiismerete. Feltehetően megbízom az angol nép igazságérzetében és mind a két állam vezető kormányfőinek jó belátásában, ezért remélem, hogy a tárgyalások hamarosan kedvező és kielégítő eredményre fognak vezetni.

Az új adótörvények

Irta: Fischer Jákó dr.

A törvénykészítés elemi szabálya, hogy a törvény megfogalmazásánál az összes körülményeket és eshetőségeket figyelembe vévő, szabatos, félreértéseket lehetőleg kizáró és állandó jelleget legyen. Ezt a szabályt a mi törvényhozásunk nem tartja szem előtt, mert legtöbb rendelkezését rövid időn belül magyarázni és módosítani kell, ami megdönhetetlen bizonyítéka a törvény elhibázottságának. Ha a javaslatokat kidolgozóknak érdekelteknek megvitátás végett, akkor nem volna szükség a földolgozásokra, már pedig a foltozott törvények sohasem váltak a törvénykészítés dícsőségére.

A fizikai munkások adójára vonatkozó rendelkezés, mely az 1925. évi április—júliusi tizenkettődekről szóló törvény 56. §-ában van lefektetve, már megjelenése pillanatában óles kritikát vont maga után és a végrehajtási utasítások sem voltak képesek eloszlatni a kételyeket és megjavítani az elhibázottakat. Ennek a következménye, hogy az augusztusi tizenkettődekről szóló törvény a három hónap előtt szabályozott jogviszonyokat kénytelen volt korrigálni és megállapítani a fizikai munkások korhatárát és létminimumát, valamint az állami és községi adók mérvét.

Az új meghatározás szerint minden fizikai munkás köteles azt az adót fizetni, tekintet nélkül a végzett munka természetére, kivéve azokat a munkásokat, akik állami szolgálatot teljesítenek. Fizetik tehát a városok, községek, társulatok és magánosok munkásai is. Hogy azonban kit kell fizikai munkásnak tekinteni, azt a törvény nem szabályozza, a végrehajtási utasítás pedig több zavart okoz, mintha magyarázatokkal nem szolgálna. Meg kell állapítani, hogy ez az utasítás a törvényt kiterjesztően magyarázza és fizikai munkások közé soroz olyanokat is, akiknek ilyen minősége kétséges.

Haladás, hogy azok a munkások, akiknek évi 5000 dinárt nem halad meg a keresetük, továbbá azok, akik a 18-ik élet évét nem érték, viszont a 65-ik élet évüket meghaladják, valamint mezőgazdasági idénymunkások, mint amilyenek az aratók, kapások stb. nem adókötelesek, ellenben a favágók, akiket nem lehet mezőgazdasági munkásoknak tekinteni, valamint a béresek, akik nem idénymunkások, ezen adó fizetésére kötelezettek.

A munkaadók szavatossága továbbra is fenntartott, de nem szabályozták azt a kérdést, hogy a munkaadó csak a nála eltöltött időre nézve viseli a felelősséget, vagy az előző munkaadónál eltöltött időre nézve is, amiként ezt a végrehajtási utasítás tartalmazza.

A törvény nem intézkedik arról, hogy az 1875. évi 29. t. c. 2. §-a most már — az új intézkedésnél fogva — hatályát vesztesse-e avagy sem és így ismét ki vagyunk téve annak, hogy ugyanaz a kereset kétszeri megadóztatás alá kerül. Egyszer a kereseti adó I. osztályánál, másodszer pedig a fizikai munkásokat terhelő új adónál.

Az adókulcs a keresetnek 2 százaléka. Nemcsak a pénzbeli szolgáltatás képez keresetet, hanem minden más, természetben eszközölt ellenszolgáltatás is. A 2 százalékon felül minden egyéb állami egyenes és pótdadó esedik, kivéve a rokkant, katonai és rendkívüli pótdadót. Az első 0.50 százalék, a második 0.20, a harmadik 0.60 százalékot tesz ki. Az állami összesen 3.30 százalékot igényel és érthetően, hogy miért kellett cifrázni az adókulcsot, mikor egyszerűen kimondhatták volna, hogy az állami adókulcs 3.30 százalék. A befizetett összegeket a kincstár ugyancsak szét, ahogyan akarja.

A törvény véget vet annak a törekvésnek, amit a suboticei adóhivatal-

ban elérni akartak, hogy t. i. az állami egyenes adónak negyed része után 245 százalék községi pótdadót szedjenek be, mert kifejezetten megállapítta, hogy minden 100 dinár kereset után a községi 0.50 dinár illeti meg és ennél több nem igényelhető.

A munkaadó — az előadottak szerint — összesen 3.80% újabb megterhelést jelent. Az adó előírására és behajtására nézve az adóhivatalnál még mindig teljes tájékozatlanság uralkodik és a fizetést nem fogadják el azoktól, akik már önként jelentkeztek a kötelezettségeik teljesítésére. Ellenben olyan irányzattal találkozunk, hogy a munkásnak nem fognak adóbizonylatot kiszolgáltatni, ha a munkaadó bármely adóhivatalban van.

Az előző tizenkettődekről szóló törvény 64. §-a elrendeli, hogy az 1925. évre a Vajdaságban, Horvát-Szlavonországban és a Szerémségben új adókövetést kell eszközölni. Ehhez az új törvény 7-ik §-a hozzáfűzi, hogy 1925. évi augusztus 1-től kezdve a 15%-nál kezdődő és 120%-ig terjedő állami pótdadó, melyet az 1924/25. évi költségvetési törvény 174. §-a hozott be a vagyonadóra nézve, nem fog kivettetni.

A vagyonadó állami pótdadóját tehát elengedik, de nem a jövedelmi adó után járó, ugyanilyen táblázat szerint megállapított állami pótdadót. Arról sem intézkedik a törvény, hogy a rendkívüli állami pótdadónak, a rokkant és előfogati adónak alapját képezheti-e a jövedelmi és vagyoni adó, holott ezek az adóalakok Szerbiában és Montenegróban hiányoznak.

Az is szokatlan, hogy az év hét első hónapjára fentartották a vagyonadó pótdadóját és az évről csak hátralevő részére engedték el, ami számtalan helyen számítási hibákra fog vezetni, különösen ott, ahol a törvényt nem tanulják meg alaposan.

A házbéradó alá eső épületekre nézve Bácska, Bánát és Baranya, valamint Horvát-Szlavonországra és a Szerémségre nézve 1925. évi augusztus 1-től kezdve a községek és városok legfeljebb 200, a járások, megyék és kerületek pedig legfeljebb 100% háziadót (domestikát) vehetnek csak ki. Szubotícán ez a községi pótdadó ezidőszent sem haladja meg a 140 %-ot, tehát a törvény kedvezménye a suboticeiakra kihatással nincsen.

Az előfogati (konorski)-adó csak az április—júliusi költségvetés hiányának fedezésére szolgált. Az új törvény ezt az adómentet — visszavonásig — állandósította, határidőhöz nem köti. Kimondja azonban, hogy az ideiglenes adómentességet élvező házak utána ez az adómentet, az adómentesség tartama alatt, nem lehet bekövetelni.

A kumáni vérbosszu

Egy fiatal legény leszúrta apja haragosának fiát

Bécskerekről jelentik: Kumán bánati község csöndjét vasárnap egy részleteiben is rendkívül izgalmas és véres gyilkosság zavarta meg, amelynek tettesét csak nagynehezen sikerült megfékezni és a rendőrségnek átadni.

Vasárnap délelőtt **Marszics** Boskó és **Szekulics** Vojin fiatal legények nagyobb társaságban szórakoztak, amikor **Szekulics** Marszicshoz lépett és kétszer arculütötte, majd amikor szétválasztották őket, a közelben levő **Bazin** féle vendéglőbe távozott. A még mindig súlyosan izgatott **Marszics** utána ment **Szekulics**nak, akit kuglizás közben talált. Hozzálépett és meilbeszurta, majd még két szurást ejtett a menekülő **Szekulics**on. A

mellbeszurt legény összecsett és meghalt. A gyilkost a közelben levőknek sikerült erőltetett tusa után lefegyverezni és a csendőrségnek átadni.

A nyomozás során a gyilkos azt vallotta, hogy apja és Szekulics apja régi haragosok, akik közt többször heves szóváltás is volt. Miután a haragosok öregek, ők fiatalok akarták megbosszulni egymáson a régi sérelmet.

Trifunac Bozsidar becskeréki vizsgálóbíró elrendelte az áldozat fölboncolását és a helyszínen kihallgatta az eset szemtanuit. A gyilkos Marszki-csöt beszállították a becskeréki ügyészség fogházába.

Zsebmetszők a suboticaí kiállításon

Első nap eredménye: két aranyóra és ötezer dinár

A suboticaí kiállításra nemcsak kiállító kereskedők és érdeklődők vonultak fel nagy számmal, hanem az eddigi feljelentésekből és panaszokból következtetve, úgy látszik, hogy itt adtak egymásnak találkozt az ország zsebmetszői is. A kiállítás első napján már több zsebmetszés történt, különösen a zsufolt villamosokon.

Vasárnap délután Gerda Sebő vidéki kereskedő tett feljelentést a rendőrségen, hogy a villamoson ellopták aranyóráját láncostól és azonkívül ötezer dinárt. Kevésfel utóbb Csákány József suboticaí szabómester tett feljelentést, hogy ugyancsak a villamoson ellopták aranyóráját és pénzét. Többen, akik szintén zsebtolvajoknak lettek az áldozataik, nem is tették feljelentést.

A rendőrség a feljelentések alapján megindította a nyomozást. A rendőri-kapitányság utasításai alapján a detektívek állandóan szolgálatban vannak és minden szükséges intézkedést megtettek a zsebmetszők kézrekerítésére.

Gyilkosság vádja miatt letartóztattak egy suboticaí házaspárt

A horvátországi Sunj község rendőrhatalóságának megkeresésére a suboticaí rendőrség hétfőn reggel Tomiska-uca 19. szám alatti lakásukon letartóztatta Barbuj József suboticaí kereskedősegédet és feleségét. A megkeresés szerint Barbuj és felesége sunji tartózkodásuk alatt meggyilkolták csecsemőjüket és mire a rendőrség tudomást szerzett a bűntényről, továbbutaztak. A rendőrség a gyilkossággal gyanúsított házaspárt Sunjba fogja szállítani annak megállapítása végett, hogy mennyiben felel meg a valóságnak a gyermekgyilkosság vádja.

A házaspár letartóztatását érdekessé teszi az a körülmény, hogy Barbuj és felesége körülbelül két héttel ezelőtt kötöttek házasságot. Utána nászutramentek Horvátországba és Sunj községben valóban több napot töltöttek el. Barbuj egyébként egy suboticaí nagykereskedésben volt már hosszú évek óta alkalmazásban, ahol kifogástalan munkásnak ismerik. Nincs kizárva, hogy a sunji rendőrséghez érkezett feljelentés alopitalan, amit valószínűleg tesz az a körülmény is, hogy senki sem tudott arról, hogy a fiatalasszony családi örömeiknek nézett volna elébe.

HIREK

Szörös hedonizmus

... iürdő, strand.

Igen, az égető nap, a kék vizek, távol aranylő, ködbevesző hegy, magányos monostorral tetején... a keretben határozottan van valami hellén bűbáj.

Taine, aki elsősorban a lelket származtatja a környezetből, szemben a kitűnő Darwin-nal, aki valami szerényebben, de éppen azért nagyobb sikerrel, inkább megelégszik vele, hogy ki tudja mutatni, hogy a zsiráfnak azért nőtt olyan hosszúra a nyaka, mert édes házában tulmagasra rakták a pálmalevelet, a ragyogó Taine ugy érezné, fényes diadalt aratott savanyu ellenfelén, ha itt feküdhete mellett a forró homokban és együtt hallgatnánk a többi heverő csevegését. Mert ime, a kéz ugyan Eszaué, de a hang határozottan Jákobé. — nem is Jákobé. Ovidius Naso pogány filozófiája röpköd a levegőben. Hová lett, hová menekült a tömör sugárzás elől egy beteg kor sápkörös romantikája — tőparton meregő szerelem, szüzi borzongás, dadogó jelzők, képek, hasonlatok, költészet ködébe burkolózó szent örülete az olthatatlan epedésnek? Minek a hasonlat, kép, átvitt értelem annak, aki nevével nevezi a gyermeket, sőt az áldott és boldog kaput is, melyen át megpillantja a napvilágot! Nem, szerkesztő ur, még csak szelíd humort se várjon immár e krónikástól, melyben tavasz ébredésének édes komikumát idézi, — a fekete bakfis és gimnazista, akik itt heverésznek a közlemben, nem titokban olvasott regények szótárát lopkodja immár — a derék ifjak nem olvasnak titokban se, regényeket — újságot legfeljebb, a kor regényét, amelynek hőse nem hődfényből szárt káprázat, hanem eleven valóság, itt látható a közelben, életnagyságban. A kislány éppen azt magyarázza a fiúnak, hogy az a karosu, szőke trikó, látja, ott, a harmadik, aki most erefelé nézett, az a híres V. Z., a primadonna, aki most vált el az urától és hozzá megy ahhoz a bankárhoz — maga naivista, maga ezt nem tudta? azt se, hogy az egy rémgazdag ember? hiszen tele voltak vele a lapok. Jól tette, jegyzi meg a gimnazista, nekem ugyan nem esetem, a bokája kicsit vastag, de az alakja jó, bár most inkább a keskeny váll van divatban.

Az alakja jó... a bokája kicsit vastag... keskeny váll... divat... Hallgass, ostoba naturalista, hát nem vedszed észre, hogy a nyit és bátor szavak a nemes hellén testkultusz nevében születtek meg? Nyit, bátor, szabad szellem, ez — gimnazista, hedonista lélek, a szépség és erő hirdetője, — félre sötétben bujkáló szemérem, rutak és korcsok menedéke: itt nincs szükség terád, mert ez a Szépség és Erő pogány birodalma...

Azazhog... egy kis bibi van azért a dolgotban. Mert a Szépség és Erő birodalmát ez a gimnazista nem magától fedezte fel, nem ujjongó ösztöne sugallatára eszmélt rá. Mesterei és tanítói vannak, azoktól szedte: a stílusáról ismerék rá. És ezek a mesterek és tanítók itt vannak körülötte, ők azok, a Strand Szelleme ez, a Város Szelleme, a Világ Szelleme, a Kor Szelleme — jazz-bandjával, néger szinpadjával, semmijével és semmijével, európaszerzte, világszerzte — hedonista szellem, mely lenézi és visszaüzi ködös mélységeibe az ostoba Képzeltet, melyről jól tudja immár, hogy merő képzelődés volt, — minek neki Gondolat, melytől (ő isteni Wilde!) sráncos lesz a homlok és pettyhült a bőr, mikor itt a Valóság, — minek neki Álom, mikor itt az éberlét, — minek neki lélek, — mikor itt a Test?

Felűök hunyorogva. Látnom kell az Ujjászületett Hellás szabad ege alatt Hellás meztelen Atlétáját, a fehér Alkibiádest s a meztelen, mosolygó Hérát. Körülnézek, pislogok. Káprázik a szemem? Hová kerültem?

A nap kegyetlen fényében sovány, négerre sült, véznabokájú, csirkenyaku, borotvált nőstények és potrohos, tetőtől-talpig szörös hímek nyüzsgése.

A görög meztelenség rajongói, esodálatosképpen, nem képviselik a görög meztelenséget, — e szépségvárdók általában igen csunyak — a Test, aminek kedvéért fölládozták a Lelket, nem érte meg a cserét: — e szörös hedonizmus rossz tizletet csinált. — vagy tévedek?

Ó igen! Várj csak, a banda már rázendített a kor indulójára, trombiták harsogják világgá:

„Csak pénzért... csak pénzért... nu-ná, majd ingyér...“

Nem ingyen cserélt, — ráfizetett valamin.

Karinthy Frigyes

*

— **A királyi pár kirándulása.** Zagrebból jelentik: A király és a királyné hétfőn kirándulást tett a plitvici tavakhoz, ahonnan Zagreb keresztül autón a blédi forrásokhoz utazott a királyi pár. Visszatérőben Plase állomáson szálltak fel az udvari vonatba és visszatértek Blédbe.

— **A Narodna Banka kormányzója a helyettes külügyminiszternél.** Beogradból jelentik: Weifert, a Narodna Banka kormányzója hétfőn meglátogatta Markovics Jován külügyminiszter helyettesét, akinek — hírszerint — külföldi utjáról számolt be. Weifert ugyanis most tért vissza külföldi utjáról, amely alkalommal több nagytőkessel folytatott tanácskozást.

— **Jugoszláv-magyar-olasz tarifális tárgyalások Budapesten.** Budapestről jelentik: Szeptember elején az adriai tarifák ügyében fontos tanácskozások kezdődnek Budapesten. Jugoszlávia, Magyarország és Olaszország vasutainak és hajózási vállalatainak megbízottai között. A tanácskozások célja az, hogy a három ország között az eddigi ideiglenes kedvezményeket végleges tarifákkal pótolják.

— **Katasztrófális vihar Valjevó környékén.** Valjevóból jelentik: Szombaton éjjel Valjevó környékén katasztrófális jégeső és felhőszakadás volt. A jég teljesen elpusztította a szilva- és szőlőtermést, de nagy károkat okozott a városban is, ahol a házak ablakait bezúzta. A kár az eddigi megállapítás szerint több mint öt millió dinár. Velika Plana vasútállomáson a vihar elmozdított két üresen álló vasúti mozdonyt, amelyek a lejtős pályán egyre növekedő sebességgel lefelé rohantak. Rohadás közben nekiszaladtak egy személyvonatnak, amelynek mozdonyvezetője nem tudott idejében fékezni, úgy hogy az összeütközés elkerülhetetlen volt. A két kocsi darabokra zúzódott. Emberéletben szerencsére nem esett kár.

— **Megérkezett Beogradba a két dináros ércpénz.** Beogradból jelentik: Hétfőn három vagon két dináros nikkol-ércpénz érkezett Beogradba, összesen nyolcmillió dinár értékben. Az új fém-váltópénz rövid időn belül forgalomba kerül.

— **Görög hadgyakorlatok a jugoszláv határon.** Beogradból jelentik: A görög hadsereg az athéni és a partasi hadgyakorlatok után most Szaloniki környékén, a jugoszláv határon tart hadgyakorlatokat.

— **Tolvajok egy temerini gazda szállásán.** Novisadról jelentik: Wolpert András temerini gazda szállásán vasárnap éjjel tolvajok jártak, akik két ökröt, egy tehenet és egy üszőt elhajtottak. A rendőrség megállapította, hogy a tolvajok Szrbobrán felé mentek. A nyomozás megindult.

— **Megkezdődött az agrárrevizió Somborban.** Somborból jelentik: A Bácsmegyei Napló megírta, hogy az agrárminiszterium Bácskába is kiküldötte revizorjait. Somborba most érkezett meg Mitranovics Milán agrárminiszteri kiküldött, aki elsősorban Sombor városban földhöz jutott dobrovoljacok ügyeit vizsgálja felül. Mitranovics már érintkezésbe lépett a város vezetésével, mely az inspektor részére irodahelyiséget rendezett be a városházán. Sombor város tanácsa hirdetményt bocsájtott ki, melyben hivatkozással az agrárminiszter rendelkezésére, felszólítja a dobrovoljacokat, hogy nyolc napon belül az agrárrevizió céljából a miniszteri kiküldöttnél igazolják dobrovoljac-voltukat. Az igazolásnál a következő adatokat kell bejelenteni a dobrovoljacoknak: nevüket, születési és illetőségi helyüket, családtagjaik számát, a kiosztott föld mennyiségét és művelési ágát, be kell jelenteni továbbá azoknak, akik földet kaptak, foglalkozásukat. Eredetiben fel kell mutatni a hadügyminiszterium által hitelesített dobrovoljac igazolványt, melynek hitelesítve kell lennie. A revizió kiterjed arra is, hogy a dobrovoljacok saját maguk művelik-e a földet vagy felesbe adják-e ki, továbbá, hogy nem adják-e bérbe? Adókönyvecskével bizonyítaniok kell, hogy rendesen fizetnek-e adót, ha pedig ezt eddig nem tették volna meg, a legközelebbi idő alatt rendezniök kell adóhátralékaikat

— **Helyreigazítás.** Vasárnapi vezércikkünkben, amely a suboticaí kiállítás jelentőségét méltatta, néhány értelemzavaró sajtóhiba csuszott be. Abba a mondatba, hogy „testvérei legyünk egymásnak a munkában, feladatokban és szorgalomban“ a szorgalom szó helyett tévedésből mozgalom került. „Üssük a vasat, de ne üssük egymást“ — ebből a mondatból éppen a tiltó ne szócska maradt ki. Végül a „munkás kéz“ helyett markos kéz jelent meg, mintegy logikus folytatásul az előbbi kifordított értelmű mondatnak.

— **Megkezdik a jugoszláv és magyarországi irattárak kicserélését.** Sentáról jelentik: Sztrilics Jenő sombori vármegyei főlevéltáros a jugoszláviai és magyarországi hivatalos okiratok és irattárak kicserélése ügyében hétfőn a sentai járás közsegeiben értekezletet tartott s a felkészés, tanítók, új és régi előljárók bevonásával hivatalosan megállapították, hogy mely okiratokat és iratokat kell Magyarországból beszerezni és melyeket kell átadni Magyarországnak számára. Az értekezlet megállapodása értelmében ezeknek az iratoknak kicserélése már az ősi hónapokban megtörténik. A jugoszláv bizottság ötven tagból fog állni és szeptember hó második felében kezdi meg Budapesten a tárgyalást a magyar delegátusokkal. A tárgyalások, továbbá az iratok kicserélése, átadása, átvevése két hónapig fog tartani. A jugoszláv bizottság elnöke dr. Vlaskalin Milorad belügyminiszteri inspektor lesz. A bizottság többi tagját az elnök előterjesztésére a belügyminiszter nevezi ki.

— **A francia jegyzéket átnyújtották Berlinben.** Berlinből jelentik: A július 20-iki német biztonsági jegyzékre adott francia választ D. Margerie francia nagykövet hétfőn délután nyújtotta át Streseman birodalmi külügyminiszternek. A francia jegyzék tartalmát csak kedden hozzák nyilvánosságra.

— **Szokol-ünnepély Zagrebben.** Zagrebból jelentik: A horvát szokolisták után szeptember hó 7-ikén és 8-ikán a jugoszláv szokolgyekek is emlékünnepélyt rendeznek Zagrebben, Horvátország ezeréves fennállása alkalmából.

— **Iskolai beiratkozások Topolán.** Topoláról jelentik: A topolai állampolgári iskolában a beiratkozások augusztus hó 25-ikén kezdődnek ugy a szláv, mint a magyar tagozatokon.

HASFÜZÖK

melltartók, a vásár tartama alatt úgy készen, mint méret után a legszebb kivitelben kaphatók. Legújabb párisi gummi füzök 350 dinártól kezdve.

LEONTIN VIRÁG SUBOTICA
KRALJA ALEKSANDAR-U. 11 SZ.

— **Novisadon is kivetették a ház-
bér és házosztályadót.** Novisadról je-
lentik: A városi tanács hirdményt tett
közzé, amelyben bejelenti, hogy az
1922—1923. évi ház- és házosztályadó
kivetése megtörtént. A kivetések
augusztus 26-ikától szeptember 2-ig
közzemlére teszik. A felebezéseket a
pénzügyigazgatóságokhoz kell benyújtani.

— **A magyarországi delegált
felszólalása a bécsi cionista kon-
gresszuson.** Bécsből jelentik: A cion-
ista kongresszus hétfői ülésén dr.
Kohán magyar résztvevő felszólalá-
sában rámutatott arra, hogy Szovjet-
ország mellett Magyarország az
egyetlen állam, ahol a cionizmus
tiltva van. Szerinte ennek az intéz-
kedésnek a hivatalos magyar zsidó-
ság árulása az oka. Mivel azonban
a magyarországi zsidóság olyan ve-
zérei, mint *Vízsonyi Vilmos* is a
cionizmus mellett nyilatkoznak, annak
a reményének adott kifejezést, hogy
Magyarország félmilliót számláló, ma-
gas kultúrnívón álló zsidósága is ha-
marosan aktív résztvevője lesz a pa-
lesztinai munkának.

— **Becskerek város Szlavája.**
Becskerek város augusztus 28-án
tartja Szlaváját. A görög keleti em-
plomban Létics Georgije kikindai
püspök fog misézni. Este a megye-
ház kertjében hangverseny lesz.

— **Összeszúrta feleségét azután
öngyilkos lett.** Adáról jelentik: Dudás
Mihály adai földmives szombaton éjjel
részegen ment haza. Felesége nem
akarta beengedni a lakásba, mire be-
törtte az ajtót és szidalmazni kezdte
feleségét, majd egy nagy konyhakést
vett elő és azzal hábaszurta a szeren-
csétlen asszonyt. Az asszony kétségbe-
esett segélykiáltással az uccára mene-
kült. A berugott férj utána, szaladt és
újából megszurta. Amikor a szomszédok
közelbe léptek, Dudás hazaszaladt a kaput
bezárta és a szobában a konyhakéssel
szíven szúrta magát és meghalt. Az asz-
szonyt életveszélyes sérüléseivel a kor-
házba szállították, ahol most a halállal
vívódik.

— **Korcsmai verekedés — ember-
halállal.** Szomborból jelentik: Halálos
kimeneteli korcsmai verekedés történt
Szomborban. *Istics Ibrahim* boszniai
származású munkás a Szvetozár Mile-
tics-uton levő Pesics-féle vendéglőben
összeszólalkozott *Siasics Gyula* mun-
kással, aki a szóváltás hevében egy
üveggel olyan erősen fejbe vágta *Ili-
sics*-et, hogy az súlyos sérüléseket szen-
vedett. A szerencsétlen ember hétfőn
a kórházban belehalt sérülésébe. *Siasic-
sot* a rendőrség letartóztatta.

— **Kifosztott postahivatal.** Becskerek-
ről jelentik: Banatski Ovör községben
szombaton éjjel ismeretlen tettesek be-
törttek a postahivatal helyiségébe, ame-
lyet teljesen kifosztottak. Elvittek a ké-
zipénztárból százhatvanhét dinárt,
azonkívül a kasszát, amely kétezeröt-
száz dinár készpénzt és többszáz di-
nár értékű bélyeget tartalmazott. A lo-
pást a postamesternek reggel vette ész-
re. Nyomban feljelentést tett a csendőr-
ségen, amely megindította a nyomozást.
A kasszát üresen megtalálták a cseszte-
reki országúton, a betörőknek azonban
semmi nyoma.

— **Tűz. Sztarikanizsáról jelentik:** A
város alatti levő szérűskertben, ahol
négy száz szalmakazal van elhelyezve,
szombat este az egyik kazal kigyulladt
és a tűz átterjedt a szomszédos kazlak-
ra is. A gyorsan kivonult tűzoltóság
sikerült a tűz továbbterjedését meg-
gátolni és így a város óriási kártól men-
kült meg.

— **Amerikai egyetemi tanár Som-
borban.** Szomborból jelentik: Malama
Teodor amerikai egyetemi tanár, aki az
Egyesült Államok földmivelésügyi mi-
nisztériumának megbízásából a kukorica-
molyokat tanulmányozza, hétfőn Som-
borba érkezett. Az amerikai professzor
Szomborból Beljére utazik.

— **Padéiak támadása egy autó
utasai ellen.** Sentáról jelentik: Krajnik
Mózes, Salamon Emanuel, Fischer Sá-
muel sentai kereskedők vasárnap dél-
előtt autón Bozsárra utaztak. Krajnik
elvitte magával az utra három éves fiát
is. Visszafelé jövet Padén az ucca sará-
ban elakadt az autó, mire a padéi pa-
rasztok összecsozdultak az autó körül és
követelték a gyereket, akiről azt mon-
dották, hogy lopott gyerek. Krajnik
Mózes hiába erősítette, hogy a gyerek
az övé. A parasztok arra hivatkoztak,
hogy Padén kidobították, vigyázzanak,
mert sok gyermek eltűnt. Egy csendőr
közelbepérése az autó kétórai veszté-
lés után elindulhatott. Krajnik, hazaér-
kezve Sentára, feljelentést tett Maties
Szlavkó sentai főkapitánytól életveszé-
lyes fenyegetés és felekezeti elleni izga-
lás miatt Márkus István padéi lakos és
társai ellen. A sentai főkapitány áttette
a feljelentést az illetékes velükikindai
főszolgabíróhoz.

— **Gyújtogatás Adán.** Adáról je-
lentik: Szombaton éjjel kigyulladt Gyar-
mati István földmives háza. Az önkén-
tes tűzoltók nyomban kivonultak a tűz-
höz. A házat azonban nem lehetett
megmenteni, egészen leégett. A rend-
őrség a nyomozás folyamán megállapí-
totta, hogy a tüzet gyújtogatás okozta
és a tettest Gyarmati István egyik ro-
kona személyében le is tartóztatta.

Tolnai Világlapja ismét szabadon ter-
jeszthető Jugoszlávia területén. Az el-
ső számot, amely az aktuális képeken
kívül gazdag szépirodalmi részt tartal-
maz és amely mellé ingyen kap a vá-
sárló két regényt és egy gyermekfüze-
tet, a Literaria már szétküldte. Egyes
szám ára az eddigi 15 dinár helyett 10
dinár.

A Pesti Napló, Pesti Hírlap és Az Ér-
dekes Ujság terjesztését megengedte a
belügyminiszter. Beogradból jelentik: A
belügyminisztérium államvédelmi osz-
tálya 1925. augusztus hó 21-én kelt
8670. számú rendeletével megengedte a
Pesti Napló, Pesti Hírlap és Az Érde-
kes Ujság terjesztését Jugoszlávia
egész területén.

— **Lökötés.** Novikanizsáról jelentik:
Setyerov Vászja szerbkereszturi gazda
istállójából négy lovat elloptak. A nyo-
mozás eddigi adatai szerint a lopott lo-
vakat Romániába csempészték át.

— **Kifogták a szentai halálugrás
áldozatát.** Müller Zsigmond negyvenegy
éves szentai kereskedősegéd — mint
a Bácsmegeyi Napló megírta — csü-
törtökön délelőtt leugrott a szentai
tiszai hidról. Vasárnap Lukácsécs Iván
halász ráakadt a hullájára.

A legkitünőbb férfi ruhák a szubotcai
kiállításon Branovacski Lázár szentai
szabó frakkja, zakója, felöltője az egész
kiállítás leggyönyörűbb szabómunkája.
Az egész remekmű kézimunka.

— **Halálosvégü verekedés.** Hétfőn éj-
szaka a Majsai-úti szőlőkben Koszics
Milán husz éves asztalossegéd és Va-
sziljev Milán huszonnégy éves horbély-
segéd Vasziljevnek a lakásán összeve-
szett. A veszekedés hevében Vasziljev
kés rántott és azt Koszics lapockájába
döfte. A kés a sérült főüdtőrté átvágta
és csakhamar elvérzett. A házbeliek je-
lentésére dr. Plavics városi tiszti or-
vos és Csilics Szlavko ügyeletes rend-
őrkapitány a helyszínére siettek, mire
azonban odaértek, Koszics meghalt.
Vasziljevot letartóztatták.

— **Zagrebban emelkedik a la-
kosság száma.** Zagrebból jelentik:
A legújabb kimutatás szerint Zagreb
lakosainak száma évről-évre rohamo-
san emelkedik. 1924 elején 126.533,
míg 1924 év végén 129.736 a hor-
vát főváros lakosságának a száma.

— **Tűz Szerbelemén.** Becskerekéről
jelentik: Szerbelemér községben vasár-
nap éjjel kigyulladt Jankov Dusan gaz-
dálkodó háza. A tüzet sikerült loka-
lizálni, úgy hogy mindössze a ház melletti
szalmakazlak égett le.

— **A szombori vásár.** Szomborból je-
lentik: Vasárnap és hétfőn tartották
meg Szomborban a nyári vásárt igen
gyenge eredménnyel. A kínálat nagy
volt, a kereslet pedig kicsi ugyan az áru,
mint az átvásáron, ami a rossz gaz-
dasági viszonyokon kívül főképpen a
szubotcai kiállítás következménye.

Meglepő olcsóság Dávid ékszerésznél
a Bárány-szálló mellett a vásár alkalmá-
val.

Spitzer szörmeáruháza (Szubotica)
feltűnést keltő eredeti divatmodelljei
»A« pavillon földszint 16. szobában lát-
hatók. Okvetlenül tekintse meg.

Szücs- és szörmeáruháza újonságaim
a kiállítás látványosságai »A« pavillon,
földszint 16. szobában, Spitzer szücs
Szubotica. Okvetlenül tekintse meg
modelljeit.

A Lloyd éttermeiben külön italok és
ételek olcsó áron kaphatók. Izletes házi
konyha.

Dr. Heim Béla orvos, wieni és párisi
tanulmányait befejezve, orvosi rendelé-
sét Filipovon (Bačka) megkezdte.

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. augusztus 24.

Budapest deviza 1266—1274, valuta
1246—1268.
Prága deviza 60.425—60.925, valuta
60.05—60.55.
Berlin deviza 750—752, valuta 742—
746.
Bécs deviza 1267—1271.
London deviza 272.
Newyork deviza 179.25.

Zagreb, aug. 24. Zárlat: Páris 263—
267, London 271—273, Newyork 58.58,
Berlin 13.285—13.385, Bécs 7.825—7.925,
Prága 165—167, Trieszt 206.55—208.95,
Zürich 10.82—10.90.

Beograd, aug. 24. Zárlat: Páris 265,
London 272, Newyork 55.925, Milanó
207.50, Berlin 13.30, Bécs 7.87, Prága
165.75, Budapest 7.92, Genf 10.86, Bu-
karest 28.50, Szaloniki 84.

Zürich, aug. 24. Zárlat: Páris 24.30,
London 25.07, Newyork 516.50, Brüsszel
23.55, Milanó 19.07, Amszterdam 208.50,
Berlin 122.875, Bécs 0.007255, Szófia
3.75, Prága 15.30, Varsó 84.50, Budapest
0.007250, Beograd 9.225, Bukarest 2.65.

Novisadai terménytőzsde, aug. 24.
Irányzat változatlan. Buza: 200 mázsa
szerémi 255 dinár, tengeri: 4000 mázsa
bánáti, hajó állomás Sztaribecsej 190
dinár, liszt: Vg bácsikai 200 mázsa 440
dinár.

Chicagói gabonátőzsde, aug. 24. Buza
szeptemberre 162.75, decemberre 162.625.
Tengeri szeptemberre 103.75, decem-
berre 87.5. Zab szeptemberre 40.125, decem-
berre 43.25. Rozs szeptemberre 105, de-
cemberre 108.5.

Newyorki gabonátőzsde, aug. 24. Buza
174.25. Tengeri 119.75. Liszt 775—825.

SPORT

Svéd atlétikai bajnokságok. A svéd
atlétikai bajnokságok most vasárnap
folytak le Göteborghban. A bajnokság
fontosabb eredményei: 100 m. Petterson
11.1 mp., 400 m. 1. Byléhn 49.6 mp.,
magasugrás 1. Österberg 190 cm., suly-
dobás 1. Janson 14.10 m., diszkoszvetés
1. Luning 41.95 m., 110 m. gát 1. Pet-
tersson 15.5 mp., 400 m. gát 1. Petter-
son 55.3.

München:

SV Fürtb—Kickers (Stuttgart) 2:0.
Dánmet kupadöntő.

Osló:

Svédország—Norvégia válogatott 7:3
(3:2).

Lipce:

FC Nürnberg—Sportfreunde 5:0.

Prága:

Spárta—CAFK 2:0 (1:0).
Viktoria Zsiskov—Vrsovice 2:1.

Pozsony:

Szombathelyi AK—Bratislava 4:1
(1:1). A vidéki magyar csapat szép já-
tékkal győzött.

ILLATOS MÖLYIRTÓ

„HERMELIN“ neve, kérje mindenütt
DEPOT „SOK“ DROGERIJA NOVISAD

BUTOROKAT

lefizetés nélküli 6768
"ATLAS" u. Novisad, Šumadij-
ska u. 10 (Haltéren tul)

JUGOSLAVIJA

ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÁSI TÁRSASÁG

Bácsmegeyi főtelepei:

NOVISAD

Petru Zrinjskog ul. 36.
Telefon 55.

SUBOTICA

SOMBOR

Kr. Aleksandra u. 7.
Telefon 303.

Telefon 216.

6893

DROTKÖTELEKET

szigetelt és csupasz rézhuzalokat,
szőlőampaszínókat, antennadrótokat, ólomkábe-
leket elsőrendű minőségben, júlányos áron
szállít a Novisadai Kábelgyár (Radnička ul. 2,
Telefon 121 443)

A legjobb légyfogó a világon!
Minden üzletben kapható.

VÉDJEGY:

VÖRÖS LÓTUSZVIRÁG AZ
ETIKETTRE RAGASZTVA

Az előkelő és művelt világ csak és kizárólag

Eau de Cologne Original Farina Gegenüber

gyártmányt használ

VÉDJEGY:

VÖRÖS LÓTUSZVIRÁG AZ
ETIKETTRE RAGASZTVA

5859

KAPHATÓ EREDETI GYÁRI ÁRON MINDEN ELŐKELETTBEN ÜZLETBEN

NYILTÉR.

**A SLAVIJA
TEMETKEZÉSI EGYESÜLET**

A tagok orvosi megvizsgálásának határidejét f. hó 28-ig meghosszabbította. Kérjük a tagjainkat, hogy orvosi vizsgálatra a fent kiírt ideig irodahelyiségünkben, Lövi Fülöp fűszerkereskedésében a Margit malommal szemben, u. 5-től fél 8 óráig megjelenni sziveskedjenek. Ugyanott új tagok felvétetnek.

Akik a fent kiírt időn belül orvosi vizsgálatra nem jelennek meg, töröltetnek a tagok sorából és a beíratási díjuk nem térítettik vissza.

7107

Od. kr. sudskog izvršitelja Aleksandra Djurkovića u Novoj Kanjiži

Izvrš. br. 202—1925.

Objava javne prodaje

Potpisani kr. sudski izvršitelj ova oglasava, da je na osnovu rešenja subotičkog kr. sreskog suda br. 770/924. u korist po Dr. Djula Vereb advokat iz Subotice zastupljenog supruga Franja Šefer ovrhovoditelja radi 174223 dinara i pripadajućeg odredjenja ovrho zapljenuti pokretnine u vrednosti 104875 din. na osnovu rešenja novokanjiškog kr. sreskog suda broj Gn 770/924 dalji postupak je odredio, dražbu u korist ovrhovoditelja na licu mesta, to jest u opštini Pot. Sv. Nikola kod kuće ovpenika rok: 2-og septembra pre podne 11 sati t. g. kojom prilikom će du se zapljenuti pokretnine kao: konje, kola, ugali, džakove gurtne, itd., po §§ 107. i 108. čl. LX. 1881. god. najvećoj ponudi za gotov novac, eventualno ispod vrednosti na javnoj dražbi prodati.

Nova Kanjiža, dne 1 avgusta 1925. god.

Aleksandar Djurković
kr. sudski izvršitelj.

7102

Üzlethelyiségek a főtéren örökáron eladók a Rudics-utcában. A helyiségeket jelenleg a következő cégek bérlik: Unger cipész, Krausz divatárus, Živojin vendéglős, Réti rőtös, Bányai bádogos, Streisinger bőrös, Deutsch rövidárus, Weinert fodrász, Ausländer mészáros. — Előnyös feltételek. Bővebben Földes ruházlet Subotica.

Broj 281—1925.

Dražbeni oglas

U trgovačkoj radnji cementa Josifa Hauer u Senti 26 avgusta tekući godine posle podne u 3 1/2 sahati prodaje se uz moje podredovanje na javnoj dražbi onom koji bude najveću ponudu učinio na štetu i opasnost Tvrtke Industrija Drva i Tvornica Samduka D. D. Zagreb—Ogulin, od strane predavca imenovanog tvrtci na raspoloženje stavljenih 3583 meterskih centi 55 kilograma bukovih cepanica. Podrobni uslovi se mogu za vreme zvaničnih časova u mojoj kr. javnoj beležničkoj kancelariji u Senti Stevana Sremca ulica broj 6 doznati. Sva količina drva će se pod jednom stavkom prodati. Licitanti su dužni prilikom odpočinjanja dražbe u ime Pišmanluka 10% u gotovom novcu meni na ruke položiti. Kupac je dužan kupovnu cenu odmah u gotovom novcu isplatiti i drvo se lica mesta u roku 48 sahati odneti.

Senta 24 avgusta 1925. godine.

Dr. Ivan Zagorica
kr. javni beležnik

281 - 1925. ügyszám.

Hirdetmény.

Sentán Hauer József cementtelepen 1925. évi augusztus hó 26-án délután fél 4 órakor Industrija Drva i Tvornica Samduka D. D. Zagreb—Ogulin cég kárára és veszélyére a vevő által nevezett cég rendelkezésére bocsájtott 3583 mm 55 kg bukkhasábfá közben jöttem mellett nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adni. Részletes feltételek a hivatalos órák alatt irodámban megtudhatók. Az egész mennyiség egy tételben árvereztetik el. Az árverezők tartoznak 10% bánatpénzt az árverés megkezdésekor letétbe helyezni. Vevő tartozik a vételárát azonnal készpénzben kifizetni és a fát helyszínéről 48 óra alatt elszállíttatni.

Senta, 1925. augusztus 24.

Dr. Ivan Zagorica
kir. közjegyző

7156

Aki parkettáztatni akar

forduljon

Hermann Rudolf asztalosmesterhez Novisad Ljubijanska ul. 25., aki minden e szakmába vágó munkát a lealcsobban és szakszerűen készít el. — Kérjen ajánlatot.

Önkéntes árverés.

61 láné legjobb minőségű szántóföld Ludason — tanyai épületekkel — egy tagban vagy kisebb parcellákban is

augusztus hó 30-án délelőtt 9 órakor irodámban önkéntes árverésen eladásra kerül.

Közelebbi feltételek megtudhatók irodámban (VII. Pašičeva ul. 5.) naponként délelőtt 8—12 óra között.

Dr. Kellert Benő
ügyvéd.

Tolnai Világlapja

ismét kapható.

Ára 10 dinár.

Vezérképviselőt:

7155

„LITERARIA“

KÖNYV- ÉS HIRLAPTERJESZTŐ
MAVRO HEUMANN SUBOTICA,
Jelačićeva ul. 1. — Postafiók 76.

VADÁSZOK!

Mielőtt vadász fegyvert vennének, feltétlenül nézzék meg a subotičai vadász kiállításon augusztus 22-től, augusztus 31-ig

V. BATA SIN

cég Subotica, Kralja Aleksandra ulica 7., fegyver- és lőszer nagykereskedésének, vadászfegyver és lőszer kiállítását

Kiállításon: A. Pavilon I. em. 60.

Nyolc különböző fegyvergyárnak fegyver különlegességgel lesznek bemutatva.

Minden vadásznak feltétlenül meg kell néznie!

ÓRIÁSI RAKTÁR! ÓRIÁSI VÁLASZTÉK!

Minden vadász kérje ingyen nagy képes árjegyzékünket. Saját villanyerőre berendezett puskaműves műhely

Sörshordók

25 literesek, néhány száz darab minden eladható áron eladók. Megtekinthetők Subotičan Vilsanova ulica 22. szám alatt FRANK cégnél

Kiadó

Novisadon a Limánon elegáns

modern lakás

5 szobával és az összes mellékkel. Beköltözni lehet azonnal. Bővebb felvilágosítással szolgál „HERMES“ kereskedelmi iroda Novisad Limán.

Nyilas és Csipkás

órák, ékszerés és vésnök Subotica, 3951 Strossmajeva ul. 7. Huspiac Aranyat, ezüstöt és drágaköveket veszünk és eladunk.

KLEIN GÉZA ÉS FIAI
SUBOTICA

VOJVODINA LEGNAGYOBB IMPORTHÁZA

ALAPITVA: 1892.

Fűszer és gyarmatáru

Firnis és lakkgvár

7100

Technikai osztály

Autók

Traktorok

Pneumatik

Benzin, olaj, petroleum

A kiállításra érkező igen tisztelt vásárlókat tisztelettel meghívjuk üzlettel telepünk megtekintésére. — Sudarevićeva ul. 6

TELEFON 55

Egy havi

helyettesítésre perfekt fogtechnikus **segéd** azonnali belépésre kerestetik Pászihy Sándor dentist Novisad.

Két darab használt motoros morzsoló

Hofherr-gyármány, Watterio benzínmotorokkal felszerelve olcsón eladó.

HEISLER DÁVID I SIN
6917 Stara-Pazova

4 és fél hold földemet Magyarországon, Budapest alatt elcsesélném, vagy eladnám olyannak, aki Magyarországra megy. Bővebbet a tulajdonosnál Ilija Savić, Novisad Futoški put 150.

Ki akar a télen jó meleg szobát?

az nézze meg a kiállításon

E. A. Kosović & Co. Beograd, Terazije 7/V. Telefon 32—53.

„F“ pavillon 40. sz. standját

a világhírű „Königshütte“ szénbánya S. H. S. vezérképviselőt,

ahol hat (6) díjat nyerhet, ha az ott látható hatalmas széntömb súlyát eltalálja.

7158

Az első díj 2500 kg., a második díj 1500 kg. és négy nyermény egyenkint 500 kg. legfinomabb szalon-kőszén.

Álljon meg a kirakataimnál, ahol versenyen kívüli reklám-árainról mer fog győződni! **Matija Horovitz Subotica, Aleksandrova ul. 15.**

Az iskolaidényre!

Patentharisnya, ruha- és hajkefe, iskolatáska, zsebkés, mindenfajta trikó-alsóruha és fehérnemű a legolcsóbb áron kapható. Széles választék női kalapdíszekben, szabó- és kárpitoskelekedésben.

7125

a „Pillangóhoz“. Alapított 1870. Divat-, rövid-, szövött és játékaru-kereskedés.

Beno Testvérek

ezelőtt Kohits A. F. Veliki-Bečkerek

Házasság

Jó jövedelmű, biztos állásban Jugoszláviában a Vajdaság fővárosában lakó szellemi pályán működő negyvenes években levő ur, szellemi és lelki nagyszerűséggel, amellyel hozománnyal is rendelkező

elettársat keres.

Prima referenciák. Csak komoly igénylők irjanak „FARKAS“ névre Novisad Interreklam hirdetési iroda Vilsonov tér 7. szám. 7116

Jmmalin

a legjobb, lefinomabb
terpentinből készült
cipőkrém

Képviseelő

Antun Citler

Subotica

**Tüzifa- és szénkereskedők
figyelmébe!**

A legjobb és legolcsóbb
tüzelőanyag a

tőzegbrikett

Tekintse meg a kiállításon A pavillon 164.

HESS PÉTER, SVILOJEVO

AZ ISKOLASAIISONRA

ajánlok mindennemű iskola- és
írószer, továbbá papírarukat

RUDOLF POLAČEK ZAGREBI.

Jurišićeva ul. 24. Postafiók 34.

PAPÍR- és ÍRÓSZER NAGYKERESKEDÉS

Alapítva 1910.

Legolcsóbb árak.

Kérje legújabb árjegyzékemet.

LÁTOGASSA A

9. NEMZETKÖZI BÉCSI VÁSÁRT

(ŐSZI VÁSÁR)

1925. szeptember 6-12.

(A műszaki vásár 1 nappal tovább tart)

7000 kiállító 16 államból ajánlja legérdekesebb
ujdonságait versenymentes árakon!

125.000 látogató minden európai és tengerentuli
országból!

Bécsi különlegességek legnagyobb választéka.
Jelentékeny menetdíjkedvezmény a jugoszláv és osztrák
vasutakon és a Dunán.

Határátlépés utlevélvizumbélyeg ellenében, ára 1:50 osztrák schilling
(0:25 dollár)

Felvilágosítással, vásárkimutatással és utlevélvizumbélyeggel szolgálnak:

BÉCSI VÁSÁR R. T. WIEN VII.

és a tiszteletbeli képviselő

Suboticán: Schenker & Co., Első Jugoszláv Szállítási r. t.

Szereti Ön a sajtót

Ha igen, úgy keresse fel

Körösi Géza csemege-üzletét

a Rados utcában, ott kaphatja a legízletesebb sajtókat, továbbá mindenféle csemege- és fűszerárut.

„Géza“ pörkölt kávé-keverék
három nemes kávéfajból a legjobb! Minden nap dél-
után 3 óráig friss pörkölés.

6983

Prima szemüvegek inga-
órák, valamint ehédő álló
óra, tokhoz modern
ültésre berendezett
szerkezetek kaphatók

Markovics Ferenc
óráskerészéknél Sombor,
Kralj Petra ul. 6.

BOR
7 din.

Kojcsék Géza

fűszerkereskedőnél
Subotica

Pavillon szám: A 164.

„ORIENT“

Emir Mohamed Szkenderov, Tabriz, kizárólag
eredeti keleti szőnyeg- és turáni
kézimunka kereskedés

SUBOTICA

Aleksandrova u. 13.

A kiállítás egész tartamára 15% engedmény!

Kiállítva: Eredeti perzsaszőnyegek és új kivitelű valódi
keleti szőnyegek Perzsiából és a régi Kánságok területéről
(Chiv, Buchara, Merv, Kokand), továbbá az iráni fensíkről
(Afganisztán, Beludzsisztán) harmonikus keleti színpompás
kivitelben gyapjú és selyemfonalból 1-30 négyzetméter
nagyságban u. m.

Tebris
Heris
Mamadam
Mosszul
Sine

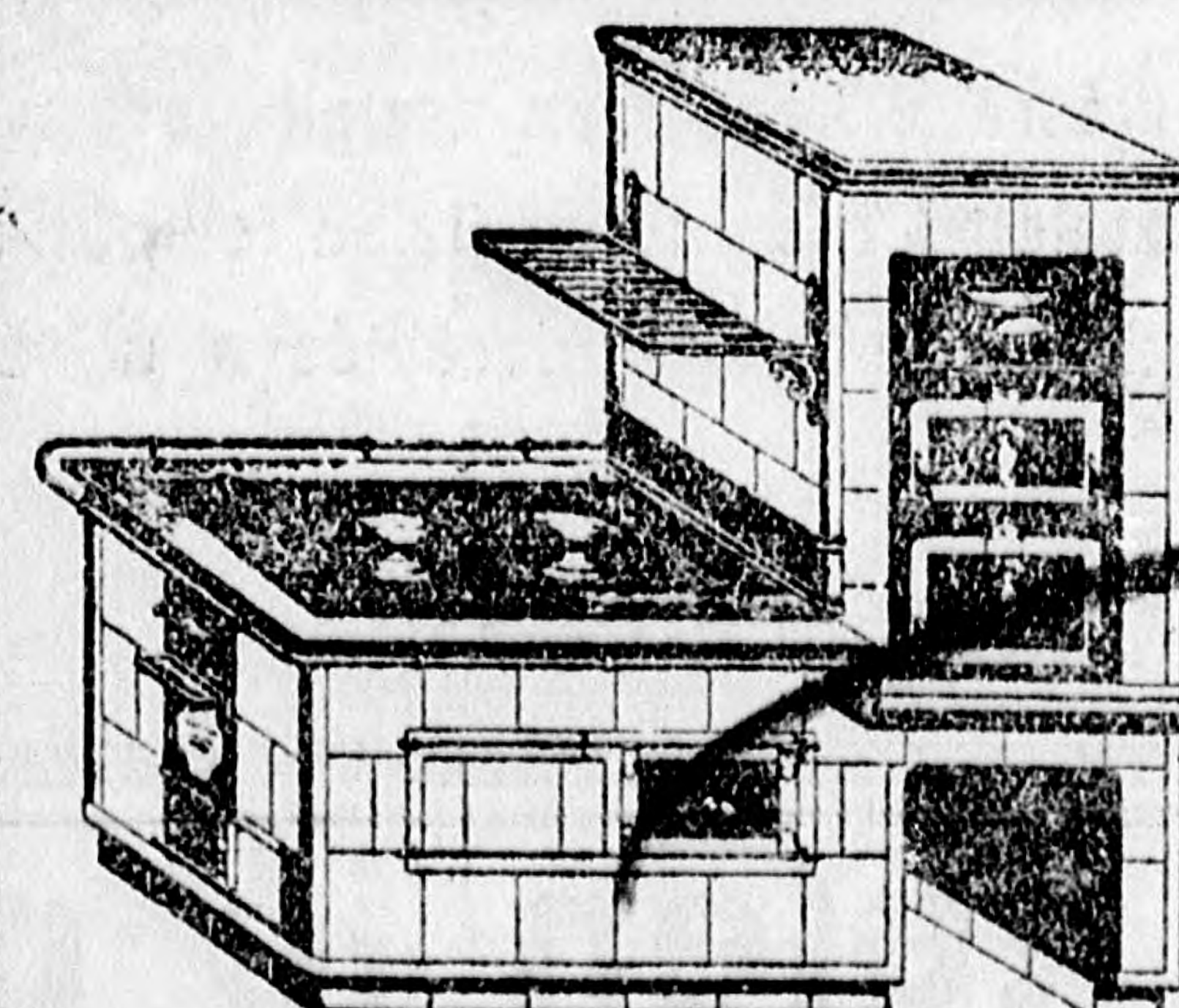
Buchara
Saruh
Sirván
Sirasz
Kasgar

Beludzsisztán
Ferahán
Hereke
Mir
Muskabad

stb.

stb.

6588

Telefon: 147.

50% tüzelőanyagmegtakarítás.

„KATZKY“

Tüzelőhelyek (fa, szén és gáz
tüzelésre).

Elsőrendű masszív kivitelben és
remek teljesítőképességben

UTOLÉRHETETLENEK.

Versenyképes olcsó árak.

Tekintse meg fenti tüzhelyünket a suboticei
vásáron és kiállításon.

Pavillon A. 189.

Vezérképviselő és főlerakat
Jugoszlávia és a Baikán államok
területére

Hugo Schönfeld, Zemun

6911

CIPŐKERESKEDŐK!

A TEMESVÁRI

„TURUL” cipőgyár

7101 mintagyűjteménye

a suboticai mintavásár tartama alatt megtekinthető

a **BÉBI GYERMEKCIPŐ** ARUHÁZBAN

JOSIP HEISLER, KARADJORDJE 5.

PEZSGÖGYÁR ELADÁS

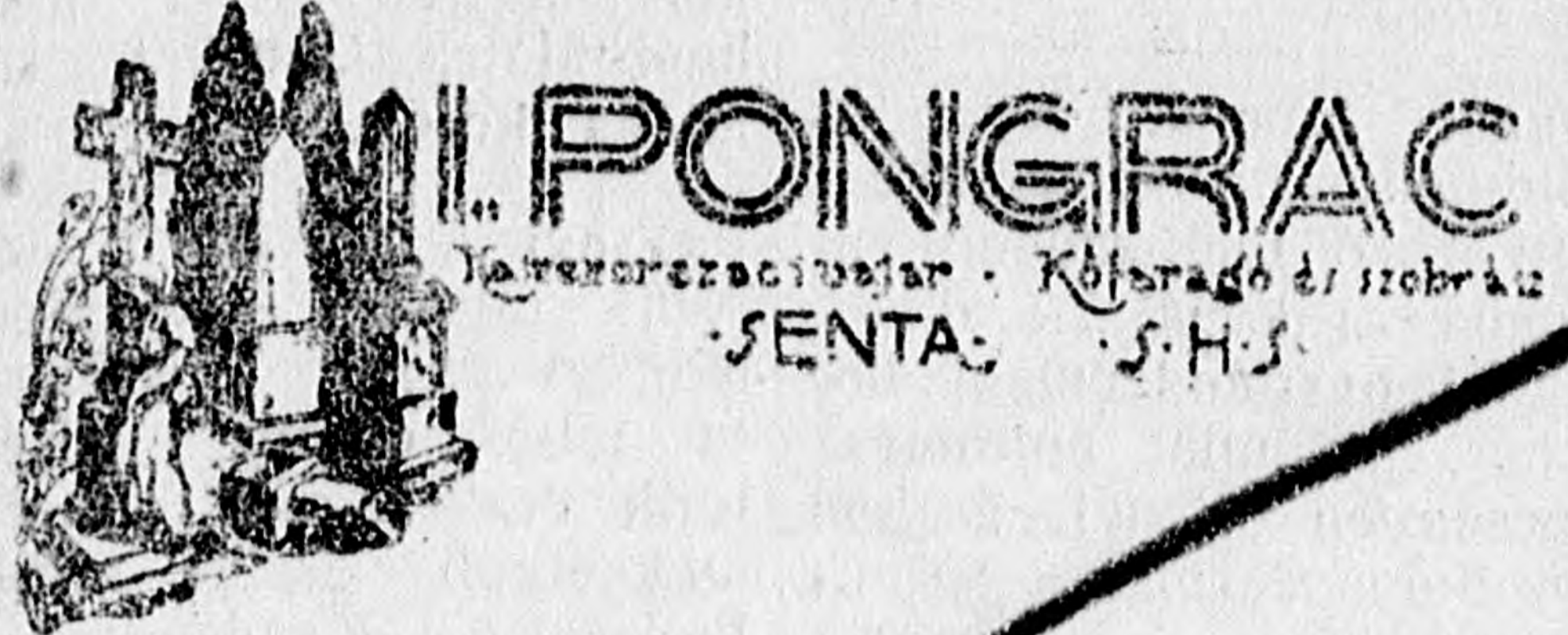
A Hinkel János-féle kraljev-bregi (Bácska Subotica közelében fekvő) jöhrnevű pezsgőgyár teljes felszerelésével, készárújával és gélyártmányával együtt eladó. A gyártelephez 4 hold föld tartozik; szükség esetén a mellette lévő nagyobb szőlőtelep is megvehető. A felszereléshez tartoznak a pezsgőgyártáshoz szükséges legmodernebb gépek, pumpák, pálinkafőzde és borlepárló készülékek, stb. Ugyancsak a gyárral együtt eladók összesen: 2200 hektoliter őrirtartalmu, részben transport, részben láger hordók, 20.000 darab üres pezsgős és butélias üveg, végül 8000 üveg kész pezsgő és 9000 üveg félig kész (félygártmány) pezsgő. Az eladás 1925. évi augusztus hó 25-én d. e. 10 órakor fog a helyszínen nyilvános árverés után foganatosítani, melyre a venni szándékozók ezuttal meghívotnak. A gyártelep, annak felszerelése és raktarai az üzleti órák alatt bármikor megtekinthetők.

Közelebbi felvilágosítás nyerhető Dr. Bárdos Izó suboticai ügyvédnél. Subotica, 1925. augusztus hó 11. Hinkel János pezsgőgyárának értékesítésével megbízott hitelező bizottság

KOLOMAN SZENES - SUBOTICA
Telefon 72 és 73.

1, 2, 3, 4 és 5 vasu fogató és **TRAKTOR EKÉK**
„ORIGINAL PRATZNER” páros és páratlan soru vetőgépek, műtrágyaszóróval kombinált.
„Novitas” műtrágyaszórók egy lóval való húzóak.
2 méter szóró szélességű — 3.500— din,
2 1/2 méter szóró szélességű — 4.000— din.
Szőlőprés, szőlőszó, szecskavágó, kukorica morzsoló, daráló, répvágó.
EN GROS 6870 EN DETAIL
Felső-vojvodina-i és szlavonia-i képviselők:
ZENTAI SOMA SZENES KÁLMÁN
Tekintse meg a kiállításon K 407. sz. pavilonunkat.

Ajánlok raktáramból minden igénynek megfelelő **siremléket** a legegyszerűbbtől a legmodernebb kivitelig u. m.: **Gránit Syenit, Labrador márvány és mészkőből** vállalatok temetői munkákat, **betüvesést, aranyozást** úgy helyben mint vidéken. Készíték **rajz után kriptákat, mazoleumokat, kőfaragó és szobrász, valamint butor márvány munkákat.**
VERSENYEN KIVÜLI ARAK!
Tekintse meg raktáramat minden vételi kötelezettség nélkül.

85 holdas birtok

amelyből 10 hold gyönyörűen beültetett szőlő, gazdasági épületekkel, istállókkal, 26 méter hosszú és 16 méter széles nyárilakkal, köztamenül a Száva partján kedvező fizetési feltételek mellett **eladó**
Csak komoly vevőkkel tárgyalunk
NASLEDNICI PERE K. KOSTIĆA
BOSNA BROD

ELSŐ BÁNÁTI HANGSZERKÉSZÍTŐ MŰTEREM
LENHARDT ANTAL
VELIKI BEČKEREK
Alapított 1900

Eladó birtok

25 hold, elsőrendű szántó gazdasági épületekkel, kedvező fizetési feltételek mellett Bosanski Brod várostól két kilométerre.
Csak komoly vevők forduljanak a következő címre:
Naslednici Pere K. Kostića Bos. Brod

Radio -készülékek eredeti „BROADCASTING” és saját gyártmányú gyári árakban a **BROADCAST.** SHS és Balkán vezérképviselői:
KONRATH D. D. SUBOTICA Save Tekelje ulica 79. szám.
Telefon: 6-23

Előnyomdaberendezést modernül és szakszerűen összeállítva legolcsóbban szállít **LEOPOLD SAMUEL** előnyomdaberendezési vállalat **SENTA (Bačka)** 4419

BUBIFEJCSAK akkor szép a Kummerkramer-féle speciális hajlékötőt használ! 30 dinár beküldése mellett bárhová állít **KUMMERKRAMER SOMBOR**

JEGYGYÜRÜKET és menyasszonyi ajándékot a legolcsóbban vásárolhat **Ádám Keszterésznél** Subotica, Rudičeva ulica 6. Sugár-ház. 6769

Mielőbbi belépésre szerbül tudó könyv- és papírkereskedő segédet **keresek**
Mangold Lipót könyvkereskedése V.-Bečkereken 7058

Komplett készülékek
Alkatrészek
Akkumulátorok
Anodbatteriak
Dupla fejhallgatók
Brown hangszórók
Lámpák
Mérnöki szaktanács és rajz önépítőknék
Rádióbemutató nappal és este
Engedélyek gyors megszerzése.

Kötőrő munkásokat keresünk
utépítéshez hosszabb időre. Mérés és fizetés kétszer havonta. Éprőért 35 és nagyobb darabokért 50 dinárt köbméterenként. Jelentkezni **DRINA D. D.** Beograd Kralja Milana 56/III. 7126

TÜZIFA ÁRAK:
Bükkfa hasáb 1000 kg Kent 350 D
Bükkfa fűrészelt „ „ 385 D
Bükkfa aprított „ „ 420 D
Puhagyújtó fűszemagolva „ „ 260 D
„BOSNA” épületanyag- és tüzfakereskedés a tcherpályaudvar mellett 7043

J. BRANDL
ORGONA- ÉS ZONGORAGYÁR
MARIBOR
A-105-28. sz. szoba

WEITZENFELD és TÁRSA
Alapítva: 1902. Subotica Telefon: 190 sz.
Táviratcim: Kenderipar. Iroda: Városi bírsपालota. Telep: Senta-i put.
A kiállításon főut 509. szám.
Mindenféle zsák, zsinegáru, tömlő és hevederek
PONYVA UJ ÉS HASZNÁLT PONYVAKÖLCSÖN
Butorszövetek, szőnyegek és az összes kárpitos cikkek gyári áron beszerezhetők.

Remélem; mindenki tudja hogy gyártmányaim gépek, italok és olajok

Beck Jenő kötött-szövött áruk gyára, Subotica
Pašičeva ulica 8.
A kiállításon A. pavllion, 40. szoba.

Nézz meg a mintavásáron **Első Subotica-i „Mirtus” Ipar** pavillonját. A csoport 1/41. 138. szám.

LIFKA KERT MOZI

Hétfő—kedd
Az elegáns szépségű Gloria Swanson felléptével,
gyönyörű ujdonság

ZAZA

5 felvonásos színjáték
Pierre Berton regénye után.

Szerzőtől RIN-TIN-TIN

második nagy attrakciója HALÁL LEGYŐZŐJE

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapon és ünnepnapon emelt ártételekkel. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbontott jellegű leveleket továbbítunk. Kérdésekre később válaszolunk meg.

Keresek Görögországban állandó munkára szakmunkásokat: szobafestő, mázó és foderozó segédek, a foderozók főnyben részeseiknek, utlevél kiállításához szükséges kövekező okmányok: erkölcsei bizonyítvány, fényképes személyazonossági bizonyítvány, 2 drb fénykép. Anton Reisinger, Beograd, Sarajevska ul. 9. 7020

FIFI KÖLNI VIZ
Készíti PINTÉR gyógytár

VÉTEL-ELADÁS

Figyelem! Jegyezzék fel a címet, mert a téli szezonra olcsó árak mellett cserépkályha átrakásokat és tisztításokat, tűzhelyeket és fürdőkádadat, valamint faburkolatokat olcsón elvállalok. Pontos kiszolgálás. Majath Mátyás cserépkályhakészítő, Subotica, III. Skenderovičeva ul. 7. Rókusi plébánia mölött. 7003

Tenyészkanokat tisztafajú mangolica és borsir. 1 évesek, nehéz drb kbl. 80 ke. elad a Bedravsko Poljoprivredno A. D. D. 7026

Eladó jókarban lévő 8-as Clayton Suttler kazán magánjáró Magyar Gazdasági 8-as cséplővel. — Mészáros Ferenc, géplakatos, Mol. 7029

Eladó szabadkézből egy 8 HP magánjáró Ruston kazán, 3 méteres esztergapad, 4 lufu Hofherr kúkericamozsoló, 2 HP gőzmotorral, Trajajko lánánál, Zabalj. 7134

Eladó egy jóforgalmu nálinkafőző-üzlet házzal, két hordozható üzlet és felszereléssel, Mészáros Ferenc géplakatos, Mol. 7028

Éjjeli-üzlet teljes berendezéssel, elegáns szalonnal, zongorával 25.000 dinár felépítési díjért eladó. Cim a kiadóban. 7127

Eladó ház, melyben jóforgalmu vendéglő és fűszerüzlet van, családi ckok miatt sürgösen eladó. Zsarkó Pál, Jázova. 7111

Automobil, 24 HP Esztr. 6 üléses, villanyvilágítással és indítóval olcsón eladó. Ugyanitt becséreltem 2 üléses automat motorkerékért 3 sebeséggel. — Schaffhauser, Dolnja-Lendava. 7013

Bőrgarnitúra, kitűző karban, olcsón eladó. Paje Kujundžica (volt Veselényi) u. 4. emeleten. 6025

Benzinmotor 6 és 12 HP ni Roth-féle Wipac, olcsón eladó. Ulreich Festvérek vaskereskedők, Subotica. 7073

drb tehervozó (Büssing) 3—4 tonnás, jó állapotban, igen olcsón eladó. Br. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska c. 1. 863

Sentán Fay-uccában egy ház gazdasági épületekkel nagy udvarral, eladó. Berge Jakab ügynök. 7012

Eladó Somborban egy modernül berendezett fényképészeti műterem. Czim: Kosmetika, Sombor. 7034

Subotican tüzfűtőtelep 2 évi bérleti szerződéssel eladó. Esetleg használatba kiadó. Knežević fodrászüzlet, Vilsonova ulica broi 16. 6824

Készruha mintavásár! A szabóipar remekei megérkeztek! Férfiöltöny, raglán, borkabát, premes gazdaszkabát, briesesszek, fiuruhák. Különlegességek női felöltőkben Eisler Izsónál, barátok temploma során.

Subotican, Oslobodjenja 18. (Sentai-ut) levő házam vendéglővel együtt vagy külön is, vezetésihány miatt kedvező fizetési feltételek mellett sürgösen eladó. Voinich özsef. 6969

Eladó birtok, A Novibecsei határban egy taghatalmú álló cirka 110 hold elsőrendű prima szőlőföld, melyben bármi termelhető köves ut mellett fekszik. 1 hold szőlő, pár hold gyümölcsös, elsőrendű gazdasági épületekkel, magtárakkal istállókkal ellátva, egyéb vállalkozás miatt szabadkézből kedvező feltételek mellett eladó. Cim a kiadóban. 7062

Hálószoba jó karban, eladó. Cim: Zmaj Jovin trg 3. I. em. 6979

Eladó egy 275 cm. csucs-távolságú esztergapad, egy Liszter 4 lovas benzín motor 4 lyuku Hoffer morszolóval, egy Böltz gvártmányu 6-os benzínmotor. Egy Deimler-ausztró személyes autó, önindítás és villanyvilágítással, továbbá egy hengerhajtóművel és csiszoló. **Eladó cséplőgarnitúra** vagy Első Magyar Gazdasági gvárt magánjáró léghűtős Máv 54" cséplővel, Hoffer lánecs 8-as kazán, Hoffer 54" cséplővel, Máv 8-as lánecs magánjáró garnitúra, egy nagy fogaskerekes 8-as Máv garnitúra, azoknál többféle gazdasági gépek jutányosan más vállalat miatt eladó Rakk Elek B.-Topola. 7070

Dunai homok, iszop és földmentes 10 tonnánként Bogojevó főállomáson vagónba rakva 275 dinár. **Raffai portlandcement** hőfűtő, valamint építőmesterversenyen kívüli árakon Goldfahn Bertalan, Sombor. 7082

Teliesen új kézmű-bebrendezés betegség miatt eladó. Cim a kiadóban. 7066

Mélyen leszállított árak tülhalmozott raktár miatt. Lüssterkabát D 300.—, tennisz nadrág 175.—, gyermekruha 100.—, gumiköpeny 350.—, női raglán 600.—, leányköpeny 350.—, borkabát 775.—, Tavalvi összes téllakru félárban, míg a készlet tart, kicsinyben és nagyban. Földes Samu, Narod-kávéház mellett, Vidékre utányvétel. Meg nem felelés esetén a pénzt visszadom.

Olcsó és jó pult csakis Németh Margit üzletében. Subotica, Pašičeva ul. 8. kapható megrendelésre készítek helyből, gva piuból és vattából, ugy uat mint régít. Németh trafik, Edény-piac. 6710

KISS ZÁLOGINTÉZETE mindenféle értékű tárgyra kölcsönt ad. Zálogból visszaradrt cirka 500 méter sötétzürke finom gva piuszövet, szállításra; v. férfi, női raglán és téllkabátnak való. Ékszer, ruhák, kabátok, fehérneműk és minden más tárgyak állandóan olcsón eladatnak. Subotica, I. kör, Bogovičeva (Kinizsi) ul. 12. 7071

FIFI KÖLNI VIZ
Készíti PINTÉR gyógytár

KÜLÖNFÉLE

Uri intelligens izr. családhoz adtam hatodik gymnazista fiamat teljes ellátásra, Cim kiadóhivatalba. 7115

2 egymásba nyíló emeleti udvari szoba villany- és vízvezetékekkel, egészen különálló lakrészt, Irodának vagy más célra aug. 1-re kiadó. Ugyanott egy különbejárattal, uccai szoba butorral vagy anélkül aug. 1-ére kiadó. Cim a kiadóban. 7122

Két diáklány ellátást kaphat VI. Osipe Grgiča ul. 8. Fokate Istvánné. 7109

Teliesen különbejárattal, szépen butorozott szobát keresek heti — 2 napi használatra, címeiket a kiadóba kérek. 6463

Egy-két középiskolai zagrebi tanuló — lehetőleg leánygyermek — előrangú teljes ellátással felvétetik egy zagrebi gyermeknélküli család által. Egészséges, szépen berendezett szoba kitűnő táplálék és fürdő nyújtatik. Házban beszélnek: horvátul, magyarul és németül. Ár 2100 dinár havonta. Ajánlatok a kiadóhivatalra »Otthon« jellegre kéretnek». 7133

Kozmetika! Hölgyudrászati! A legelhangyosabb arcbört is 8 nap alatt művésziesen rendezelhom. Orr és kézvörösség kezelése. Hajszál-, anyajegy-, szemölcs-, fánok, bőrelváltozások, fájdalommentes elavoltítása. Olcsó, hirtrendeszer. Otthoni eredményes kezelésre gyógykozmetikai szépségsekrejm szakmüldése naponként postával. Vidéki hölgytanítványoknak felvétetnek. Hajfésztés, hennával, hajszókítás, művészi színárnyalatokban garancia mellett. Ondolálás, hajvágás, fejmésás, manikürözés, hölgyek és urak részére, Julie Mittler, Aleksandrova ulica. 7014

Vidéki hölgyek és urak ékszer-óraajátást és drágakövefoglást megvárhatják Blahával, Subotica, Edény-piac. 6587

Butorozott szoba villannyal, 1—2 személynek kiadó. VI. Kuhačeva ul. 14. 7071

Különbejárattal butorozott szoba magános ur részére kiadó. Petrogradska ul. 5. 7029

Irodának vagy lakásnak alkalmas 1—2 szoba a főtéren (butorozatlanul is) kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 6842

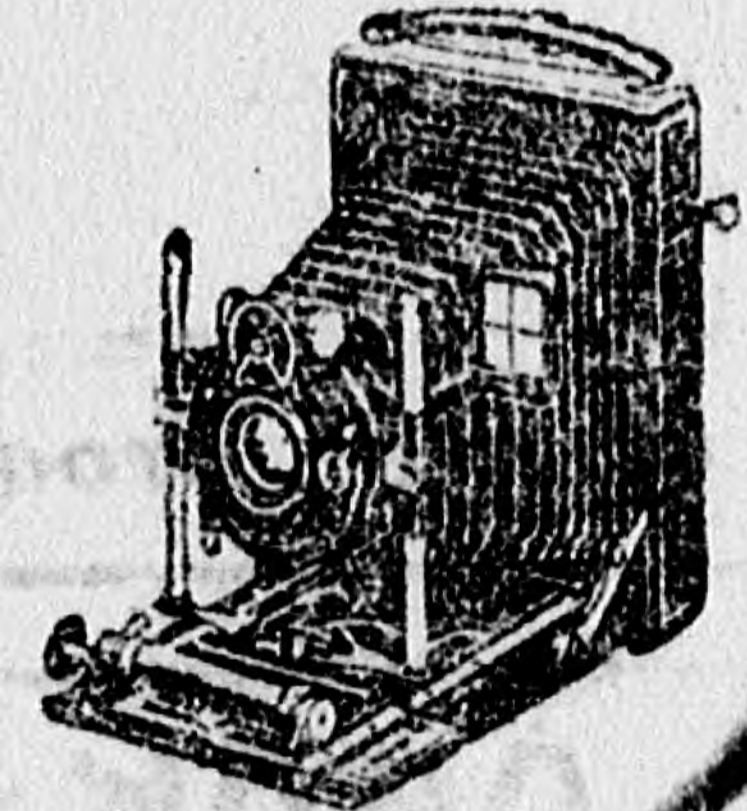
Középiskolai diákot felvesz jó ellátásra uri család Somborban. Fürdőszoba a házban. Érdeklődni Miladjev könyvkereskedésében. 7051

Katonai tudakozó, elvár minden katonai dologban azoknak, kiknek joguk van a katonai szolgálat felmentésre, vagy a szolgálattal megrovídtására, az iradulion levélileg Tosity Kiró Kralja Aleksandra ul. 9. Szubotica. 7098

HÁZASSÁG

Olvasóink figyelmét felhívtuk, hogy házasságkötés végett bizalommal keressék fel levélükkel Faragó enő budapesti irodáját, hol lapunkra való hivatkozással díjazott felvilágosítással szolgálnak. Nevezett cégnek megbízásai vannak: Jugoszlávia, Slovenskó Románia, Magyarország területéről. **Közvetítése megbízható, komoly** (Faragó, Budapest. Népszínház utca tizenhat.) Célgelzéstelen levelezés. 6224

Fotocikkek

Fényképészeti gépek, Agfa-Hauf és minden gyártmányú lemez és film, Mimosa gázfény, brómezzét és celloidin levelezőlap és papír stb. **Fotocikkek** gyári áron. Sötétkammera rendelkezésre. Előhívásokat és képek kidolgozását mérsékelt áron. **Fényképezésnek külön árkedvezmény!** Vidéki rendelések soronkívül gyors elintéztést nyernek és bérmentve szállít **DEUTSCH I.** optikus és fotószakközleto **SUBOTICA** Kérjen árjegyzéket Telefon 2-16.

FOGLALKOZÁS

Kisasszony, fiatal, ki iskolát most végezte, irodai gyakorlatoknak azonnalra keresetik. Előnyben ki szerb, magyar, német nyelvet bírja. Jelentkezni Paje Kujundžičeva ulica 38. Hirschlnél. 7119

Egy jobb nő elemene igazi uriházhoz hávezetőhőnek, vagy egyetlen gyermek mellé. Cim a novisadi fiókiadóban. 7057

Paje Dobanovačkov ulica br. 5. női szobák munkásnők, tanuló lányok és kifutó lányok felvétetnek. Pirmitzer szalon. 7121

Izraelita nő, a főzést vállalja, cseléd mellett 2 tagu családnhoz felvétetik. Glied Jakab, Subotica. 7004

Könyvelő, ki exportáramban több évig működött, beszél szerb, német, magyar nyelven, állást keres. Levelet »Beamer« jellegére a kiadóba kér.

A világosság - egészség!

Ne mulassza el a subotikai nagyvásár alkalmából a Subotička Električna Železnica i Osvetlenje D. D. elektrotechnikai kiállítását megtekinteni.

Városi iroda és raktár Kostina ul. 1. sz. alatt.

Ha szüksége van villamos világításra, motorra, égőre vagy más egyéb elektrotechnikai cikkekre, forduljon városi irodánkhoz, ahol mindennemű felvilágosítást a legnagyobb készséggel megadnak.